

AKTUALIZACJA PLANU GOSPODARKI ODPADAMI dla Gminy Łubniany

Załącznik nr 2 do Uchwały Rady Gminy Łubniany

Nr XXXI/169/10 z dnia 1 marca 2010

Kierownik Projektu:
mgr inż. Ksenia Czachor

Konsultant Wiodący:
mgr Katarzyna Kędzierska

Zespół Projektowy:
mgr inż. Hubert Plita
mgr inż. Krzysztof Okraśniński

**Inteligentne rozwiązania aby chronić środowisko
OPOLE, marzec 2009 r.**

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	3
1.1. CEL OPRACOWANIA PLANU GOSPODARKI ODPADAMI.....	3
1.2. METODYKA OPRACOWANIA.....	5
2. INFORMACJE O GMINIE.....	7
3. ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI.....	14
3.1. ŹRÓDŁA.....	14
3.2. ILOŚCI WYTWORZONE, ILOŚCI PODDANE ODZYSKOWI I UNIESZKODLIWIENIU.....	15
3.3. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI W GMINIE ŁUBNIANY.....	18
3.4. INSTALACJE GOSPODARKI ODPADAMI.....	22
3.5. „DZIKIE WYSYPISKA” ODPADÓW.....	23
3.6. ZIDENTYFIKOWANE PROBLEMY.....	23
3.7. ODPADY NIEBEZPIECZNE WYSTĘPUJĄCE W STRUMIENIU ODPADÓW KOMUNALNYCH.....	23
4. PROGNOZA ZMIAN W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI.....	26
4.1. PROGNOZA ILOŚCIOWO-JAKOŚCIOWA.....	26
4.2. ODPADY KOMUNALNE ULEGAJĄCE BIODEGRADACJI.....	29
4.3. PROGNOZA ZMIAN SYSTEMOWYCH W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI.....	30
5. CELE, KIERUNKI I PROPONOWANY SYSTEM GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI.....	31
5.1. CELE I KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	31
5.2. PROPONOWANE SYSTEMY.....	33
5.3. PROPOZYCJA WYBORU.....	36
6. MONITOROWANIE REALIZACJI PLANU.....	38
6.1. INSTRUMENTY ZARZĄDZANIA GOSPODARKĄ ODPADAMI.....	38
6.2. MONITOROWANIE REALIZACJI PLANU GOSPODARKI ODPADAMI.....	39
7. HARMONOGRAM RZECZOWO-FINANSOWY.....	41
8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	43
9. ANALIZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	51
10. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	53

1. Wstęp

1.1. Cel opracowania planu gospodarki odpadami

Plany Gospodarki Odpadami (dalej: PGO) sporządza się na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym oraz gminnym. Przyjęte dokumenty aktualizuje się nie rzadziej niż co 4 lata, co stanowi spełnienie obowiązku wynikającego z przepisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity: Dz. U. z 2007 r. nr 39, poz. 251, z późn.zm.).

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Łubniany został przyjęty uchwałą nr XXIII/136/05 Rady Gminy z dnia 26 września 2005 r. Niniejsze opracowanie jest aktualizacją tego dokumentu. Celem aktualizacji jest dostosowanie zapisów pierwotnego dokumentu do obecnych uwarunkowań oraz do faktycznego stanu zarządzania środowiskiem i jego ochroną. Dokumentu tego nie należy traktować wyłącznie jako realizacji prawnego obowiązku, bowiem jego wykonanie jest autentyczną koniecznością określenia obecnego stanu poruszanej w dokumencie problematyki oraz określenia adekwatnych do rzeczywistości działań naprawczych bądź doskonalących.

Plan, jak dotąd, opierał się na założeniach które były określone w nieco innych uwarunkowaniach niż dzisiejsze. Przedstawiał on również inne narzędzia służące do osiągnięcia celów wynikających z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami – a te również wtedy były nieco inne niż dziś.

Należy zauważyć, iż w porównaniu od czasu sporządzania poprzedniego PGO zmieniły się uwarunkowania prawne zarówno co do zawartości planów gospodarki odpadami, jak i celów koniecznych do osiągnięcia. Szczególnie należy wypunktować następujące zmiany:

- 1) wprowadzono przepisy, których intencją było ułatwienie samorządom gminnym wypełnienia ich zadań własnych w zakresie gospodarki odpadami – zmiana miała istotny wpływ na system gospodarowania odpadami komunalnymi;
- 2) zmieniły się docelowe poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych,
- 3) określono prawne wymogi dotyczące odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu wraków samochodowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- 4) uchwalono przepisy określające kryteria jakościowe dla składowanych odpadów,
- 5) zmieniły się przepisy dotyczące lokalizacji inwestycji,
- 6) zapowiedziano wprowadzenie przepisów dotyczących wprowadzenia w przyszłości zakazu składowania odpadów o określonej wartości kalorycznej,
- 7) wdrożono przepisy dot. ograniczenia emisji CO₂ oraz stopnia wykorzystywania energii ze źródeł odnawialnych.

Gmina posiada Strategię Rozwoju Gminy Łubniany określającą cele strategiczne i operacyjne gminy oraz potencjał rozwojowy. Wytyczone kierunki rozwoju Gminy znalazły swe odzwierciedlenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, którymi objęty jest obszar całej gminy. Gmina Łubniany posiada również Plan Rozwoju Lokalnego na lata 2005–2006 i 2007-2013 mający na celu określenie głównych zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych do realizacji na terenie gminy, przy zaangażowaniu środków własnych gminy oraz zewnętrznych źródeł finansowania.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, polityka ekologiczna państwa ma na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska. Organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy, w celu realizacji polityki ekologicznej państwa, sporządza natomiast odpowiednio wojewódzkie, powiatowe i gminne programy ochrony środowiska.

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, dla osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa opracowywane są również plany gospodarki odpadami – plan krajowy oraz odpowiednio plany wojewódzkie, powiatowe i gminne. Dla każdego z tych planów zostały ustanowione wymagania dotyczące ich zawartości. W przypadku gminnych PGO przepisy wskazują, iż tego typu plany powinny dotyczyć wyłącznie odpadów komunalnych.

Gminny plan gospodarki odpadami jest realizacją ustawowego obowiązku organu wykonawczego Gminy Łubniany, a w powiązaniu ze Strategią Rozwoju Gminy daje trwałą podstawę gminnej strategii zrównoważonego rozwoju.

Ocena realizacji obowiązującego Planu Gospodarki Odpadami

W obowiązującym PGO (przyjętym uchwałą nr XXIII/136/05 Rady Gminy z dnia 26 września 2005 r.) jako cele strategii gospodarki odpadami na terenie gminy Łubniany wskazano:

1. objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowaną zbiórką odpadów oraz podniesienie skuteczności selektywnej zbiórki, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju selektywnej zbiórki odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
2. intensyfikację szkoleń i podnoszenia świadomości społecznej,
3. wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Pierwsze sprawozdanie z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami zostało przedłożone radzie gminy i zarządowi powiatu w ustawowym terminie tj. do dnia 31 marca 2007 r. Ze Sprawozdania z realizacji PGO dla gminy Łubniany (za okres: od uchwalenia PGO do dnia 31.12.2006 r.) wynikają następujące wnioski:

1/ Gospodarka odpadami komunalnymi oraz zbiórka odpadów opakowaniowych typu: makulatura, tworzywa sztuczne oraz szkło białe i kolorowe na terenie Gminy Łubniany prowadzona jest dobrze.

2/ Segregację odpadów wdrożono na terenie gminy po uchwaleniu planu gospodarki odpadami tj. w roku 2006.

3/ Zaprowadzono zbiórkę odpadów wielkogabarytowych od roku 2006.

4/ Od początku wdrożenia selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy bardzo pręźnie prowadzona jest edukacja ekologiczna.

5/ Plan gospodarki odpadami dla Gminy Łubniany nie został w pełni zrealizowany pod względem rzeczowym. Nie zostały osiągnięte wszystkie przedstawione w planie cele.

Gmina Łubniany nie przystąpiła do następujących wyznaczonych zadań:

- ✓ zbiórki odpadów budowlanych
- ✓ zbiórki odpadów zielonych (biodegradowalnych).

6/ Istotne jest, że zaplanowany budżet został w znacznym stopniu wykorzystany.

7/ W chwili obecnej nie ma konieczności aktualizacji planu gospodarki odpadami. Aktualizacja powinna być wykonana w 2008 roku.

Gmina nie posiada, na dzień dzisiejszy, sprawozdania z realizacji Planu Gospodarki Odpadami za lata 2007 – 2008.

1.2. Metodyka opracowania

Metodyka prowadzonych prac nad niniejszym dokumentem polegała w pierwszej kolejności na analizie zapisów dotychczasowego PGO, dokumentów sprawozdawczych z jego realizacji oraz analizie danych o gospodarce odpadami. Jest to istotne ze względu na fakt, iż niniejszy dokument jest przede wszystkim aktualizacją poprzedniego, a co za tym idzie – jego podstawowym zadaniem jest odniesienie zapisów dokumentu pierwotnego (oraz dostosowanie ich) do bieżącej sytuacji i uwarunkowań.

Kolejnym krokiem był szereg przeprowadzonych rozmów, obserwacji i analiz materiałów związanych z ochroną środowiska w Gminie Łubniany. Jednocześnie prowadzono rozmowy z organami gminy oraz z podmiotami kluczowymi dla różnych aspektów ochrony środowiska w gminie. Takie przygotowanie pozwoliło na opracowanie wstępnego projektu dokumentu, który został skierowany do procedury opiniowania prowadzonego przez Zarząd Województwa Opolskiego oraz przez Radę Gospodarki Wodnej Regionu Wodnego Środkowej Odry przy Regionalnym Zarządzie Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

Zakres opracowania spełnia wymagania rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. Nr 66, poz. 620, z późn.zm.).

Niniejszy Plan Gospodarki Odpadami uwzględnia cele i kierunki działań opisane:

1) na szczeblu państwowym:

- w projekcie II Polityce Ekologicznej Państwa na lata 2007 - 2013,
- w Programie wykonawczym do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002-2010,
- w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010,
- w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,
- w Strategii Rozwoju Energetyki Odnawialnej,
- w Narodowej Strategii Edukacji Ekologicznej,
- w Krajowym Programie Zwiększania Lesistości.

2) na poziomie wojewódzkim:

- w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego (marzec 2008),
- w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Opolskiego na lata 2007 – 2013
- w Planie zagospodarowania przestrzennego Województwa Opolskiego na lata 2007 – 2012.

3) na poziomie powiatowym:

- projekcie aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Powiatu Opolskiego (kwiecień 2008 r.),

4) oraz na szczeblu lokalnym:

- w Strategii Rozwoju Gminy Łubniany,
- w Planie Rozwoju Lokalnego Gminy Łubniany 2005-2006 i 2007 - 2013 r.
- w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego:
- Uchwała nr VI/31/07 Rady Gminy Łubniany z dnia 18 czerwca 2007r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gminy Łubniany - przedmiotem zmiany w planie są tereny zabudowy zagrodowej, istniejącego

warsztatu stolarskiego oraz łąk i pastwisk położone we wsi Dąbrówka Łubniańska, obejmujące działki oznaczone w ewidencji gruntów i budynków nr: 353, 356/4, 356/3, 356/1 i 355, które zamierza się przeznaczyć na cele działalności produkcyjnej wraz z zabudową mieszkaniową dla inwestora.

- Uchwała nr XIV/67/08 Rady Gminy Łubniany z dnia 14 kwietnia 2008 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Łubniany - przedmiotem zmiany planu są następujące tereny we wsi Kępa – działki nr 274/27, 275/27, 276/27, 277/27, 278/27, 279/27 – z przeznaczeniem na tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.
- Uchwała nr XIV/68/08 Rady Gminy Łubniany z dnia 14 kwietnia 2008 r. o przystąpieniu do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Łubniany - przedmiotem zmiany planu są następujące tereny we wsi Łubniany - działki nr 1029/2, 1040/4 i 996 – z przeznaczeniem na tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów.
- Uchwała Nr XV/76/08 Rady Gminy Łubniany z dnia 23 czerwca 2008 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Łubniany - uchwała się zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Łubniany, odejmującej tereny położone w miejscowościach:
 - a) Łubniany - oznaczone w katastrze nieruchomości jako działka nr 408/1, którą przeznacza się pod zabudowę mieszkaniową,
 - b) Dąbrówka Łubniańska – oznaczone w katastrze nieruchomości jako działki nr 50, które przeznacza się pod zabudowę mieszkaniową.

Niniejsza aktualizacja planu gospodarki odpadami odzwierciedla stan prawny w zakresie ochrony środowiska i gospodarki odpadami na dzień 15.11.2008 r.

2. Informacje o gminie

Ogólna charakterystyka. Położenie administracyjne Gminy

Gmina Łubniany, której powierzchnia wynosi 12 541 ha, położona jest w centralnej części województwa opolskiego. Od zachodu graniczy z gminą Dobrzeń Wielki, od wschodu z gminami Turawa i Lasowice Wielkie, od północy z gminą Murów, a od południa z gminą i miastem Opole. Gminę Łubniany tworzy jedenaście sołectw i dwa przysiółki. Sołectwa wchodzące w skład gminy to: Kępa Luboszyce, Kolanowice, Biadacz, Masów, Łubniany, Brynica, Dąbrówka Łubniańska, Jełowa, Grabie, Kobylno.

Położenie geograficzne, rzeźba terenu, krajobraz

Teren Gminy Łubniany leży w zasięgu dwóch jednostek strukturalnych:

- Monokliny Przedśudeckiej, obejmującej większą część gminy,
- Depresji Śląsko-Opolskiej, jej niewielki fragment występuje przy południowej granicy gminy we wsi Kępa.

Głębokie podłoże tego terenu budują skały paleozoiku. Sfałdowane utwory karbońskie (piaskowce, łupki) znajdują się na głębokości ok. 500 - 600 m. Nad nimi zalegają utwory triasu (Monoklina Przedśudecka) lub triasu i górnej kredy (Depresja Śląsko-Opolska).

Utwory triasowe leżące najwyżej to osady triasu górnego powstałe w płytkich zbiornikach wodnych. Utwory kajpru (iłowowce, łupki, mułowce, wapienie i dolomity), występują miejscami razem z retykiem (czerwone i pstre iłowce z przewarstwieniami piaskowców, wapieni, margli i dolomitów). Zalegają one, w obrębie Monokliny Przedśudeckiej, na głębokości ok. 15-60 m.

Górną kredę reprezentują utwory geologiczne cenomanu (piaskowce, margle piaszczyste i wapienie piaszczyste). Starsze utwory zostały przykryte osadową pokrywą kenozoiczną. Na części terenu gminy (okolice Luboszyce, Biadacza, Masowa, Łubnian i Kobylna) utwory czwartorzędowe zalegają bezpośrednio na utworach triasowych. Natomiast na pozostałym obszarze starsze utwory zostały przykryte osadami środkowego i górnego miocenu (trzeciorzęd), a dopiero później pokrywą czwartorzędową. Osady mioceńskie o miąższości kilkunastu metrów to głównie: ropy zielone i brunatne, mułki i piaski, soczewki węgla brunatnych, a podrzędnie żwiry serii poznańskiej.

Czwartorzęd reprezentowany jest przez utwory:

- plejstoceniowe, piaski i żwiry: wodnolodowcowe zlodowacenia środkowopolskiego (na północ od Małej Panwi), tarasów pradolinnych (budujące terasę nadzalewową Małej Panwi) oraz gliny zwałowe moreny dennej,
- holoceniowe, tworzące współcześnie osady rzeczne w postaci żwirów i piasków rzecznych, namułów, torfów i mad (na terasach zalewowych rzek).

W okresie przejściowym między plejstocenem, a holocenem miały miejsce eoliczne procesy wydmotwórcze. Podłożem i materiałem do ich budowy były przeważnie piaski moreny dennej i piaszczyste terasy. Obszary wydmowe w postaci ciągów pagórków występują w północnej części gminy.

Zagospodarowanie terenu

Struktura użytkowania gruntów w gminie przedstawia się następująco:

- użytki rolne – 5 356 ha (42,7 % ogólnej powierzchni gminy), w tym:
 - grunty orne – 3 73 ha,
 - sady - 7,8 ha,
 - łąki trwałe – 1 010 ha,
 - pastwiska trwałe – 81 ha,

- użytki leśne i grunty zadrzewione – 138 ha (1,11 % ogólnej powierzchni gminy), w tym:
- pozostałe grunty (gospodarstwa indywidualne) – 243 ha (1,8 %ogólnej powierzchni gminy).

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytku rolnego pod względem jego przydatności do produkcji rolniczej. Klasa I określa najwyższą wartość rolniczą, a klasa VI najniższą. Na terenie gminy nie występują gleby o klasach bonitacyjnych I i II.

Udział w strukturze gruntów ornych Gminy Łubniany kształtuje się następująco:

- klasa I i II: nie posiada
- klasa III a i III b – 5 %,
- klasa IV a i IV b – 31 %,
- klasa V i VI – 64 %,

Udział klas bonitacyjnych w strukturze łąk kształtuje się następująco:

- klasa III – 8 %,
- klasa IV – 53 %,
- klasa V – 37 %,
- klasa VI – 2 %.

Budowa hydrogeologiczna

Na terenie gminy występuje czwartorzędowy, użytkowy poziom wodonośny. Składa się on z 2 warstw:

- pierwsza warstwa występuje w części przypowierzchniowej (0,7 – 10 m p.p.t), jest ona związana z utworami piaszczysto-żwirowymi pochodzenia rzeczno, wodnolodowcowego i lodowcowego, nie czerpana ze względu na niebezpieczeństwo zanieczyszczenia,
- druga, występuje na głębokości 20 –30 m p.p.t. związana jest głównie z obszarami dolin kopalnych (Małej Panwi, fragment zbiornika Knieja – Lasowice) poziom ten tworzą osady żwirowo-piaszczyste.

Na obszarze Gminy Łubniany w jej południowych krańcach (okolice Biadacza, Luboszyca, Kępy) zalegają wody dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: GZWP 334, Dolina kopalna Małej Panwi oraz GZWP 336, Niecka Opolska. Oba obszary proponowane są do najwyższej ochrony. Ponadto południowa część całej gminy pokrywa się z obszarem Zbiornika Krapkowice – Strzelce Opolskie GZWP 335, zaliczanego do obszaru wysokiej ochrony.

Sieć hydrograficzna

Wody powierzchniowe - teren Gminy Łubniany położony jest w dorzeczu rzeki Odry. Głównymi ciekami przepływającymi przez obszar Gminy są Mała Panew - prawy dopływ Odry i Brynica - dopływ Stobrawy wpadającej bezpośrednio do rzeki Odry, Jemielnica oraz Swornica. Istniejąca sieć rzeczna na obszarze Gminy jest stosunkowo bogata. Oprócz wymienionych przez obszar Gminy przepływa szereg płytkich, ale rozległych bezimiennych potoków i strumieni wodnych tworzących w kilku miejscach podmokłe tereny a także gęstą sieć odwadniających rowów melioracyjnych. Wszystkie rzeki płyną ze wschodu na zachód zgodnie z nachyleniem terenu. Uzupełnieniem sieci rzecznej są niewielkie sztuczne zbiorniki wodne utworzone na Brynicy i jej dopływach oraz małe zbiorniki na terenach leśnych pochodzenia antropogenicznego.

Wymienione cieki posiadają szereg bezimiennych dopływów. Gmina Łubniany posiada także gęstą sieć odwadniających rowów melioracyjnych. Wszystkie rzeki płyną ze wschodu na zachód zgodnie z nachyleniem terenu.

Mała Panew - jest największym ciekim gminy, mającym znaczny wpływ na kształtowanie się warunków klimatycznych przyległych terenów. Przepływa ona przez południową część gminy w okolicach Kolanowic, Biadacza i Luboszyc. Jej wody są pozaklasowej czystości jednak w ostatnich latach obserwuje się poprawę jakości wód dotyczącą głównie oznaczeń pierwiastków biogenych (fosforanów, azotu amonowego) oraz Miana Coli. Docelowo stan czystości rzeki na terenie gminy powinien osiągać I klasę czystości.

Swornica - niewielki jej odcinek stanowi południową granicę gminy koło Kępy. Jej wody mieszczą się w II i III klasie czystości dla przeciętnego stanu zanieczyszczeń. Docelowo powinna prowadzić wody I klasowe.

Jemielnica - jej krótki odcinek znajduje się w południowej części gminy pomiędzy Kępą i Luboszycami. Pod względem czystości wód mieści się w II i III klasie dla przeciętnych stężeń zanieczyszczeń. Docelowo stan jej czystości powinien odpowiadać I klasie czystości.

Brynica - bierze swój początek na gruntach Gminy Turawa, a bieg kończy w wodach Stobrawy. Ciek ten wpływa na teren Gminy Łubniany w okolicach Jełowej i płynie w sąsiedztwie Dąbrówki Łubniańskiej i Brynicy. Jej wody nie odpowiadają normom III klasy ponieważ zawierają ponadnormatywne stężenia fosforu ogólnego. Docelowo stan jej czystości powinien odpowiadać I klasie czystości wód.

Uzupełnieniem sieci rzecznej są niewielkie sztuczne zbiorniki wodne utworzone na Brynicy i jej dopływach oraz małe zbiorniki na terenach leśnych pochodzenia antropogenicznego.

Spółeczność lokalna

Gminę zamieszkuje 9 199 osób (GUS, stan na dzień 31.12.2007 r.).

Prognoza liczby ludności w latach 2005 - 2015 przedstawia się następująco:

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2015
Liczba ludności	9 144	9 208	9 199	9 194	9 181	9 169	9 152	9 099

Źródło: GUS (stan na dzień 31.12.2007 r.)

Charakterystyka pozarolniczego sektora gospodarczego

Według danych GUS, stan na dzień 31.12.2007 r., na terenie gminy zarejestrowanych jest 733 podmioty gospodarcze, w tym: w sektorze publicznym 15 podmiotów i w sektorze prywatnym 718 podmiotów gospodarczych.

Ponadto w Gminie Łubniany funkcjonują następujące zakłady produkcyjne:

- 1) „RUDATOM” – usługi sprzętowe – Kępa,
- 2) „JAL” – wytwórnia serów Sp. J. – Kępa,
- 3) „WODNICKI” – piekarnia – Kępa,
- 4) „ZOF- MAR” – art. Budowlane – Kępa,
- 5) „PAMAS” – usługi transportowe – Łubniany
- 6) „Łubniańskie Kominki” – Łubniany,
- 7) „Stolarstwo” – Łubniany,
- 8) „OKNO DREW” Sp.J. – Brynica,
- 9) „TARTAK - SOCHOR” Sp.J. – Brynica,
- 10) „BALS” Sp. z o.o. – Brynica,
- 11) „WEGA” – Brynica,
- 12) „STEGU” wyrób płytek – Jełowa,

- 13) „P.P.H. BAMAR-POL” Sp.J. – Jełowa,
- 14) „PALISADA” – wyroby z drewna – Jełowa,
- 15) „Sypa Inter Trans” – transport – Jełowa,
- 16) „ECOKOM” Sp. z o.o. – Luboszyce,
- 17) „Zakład Stolarski” Fila Jerzy – Dąbrówka Łubniańska,
- 18) „Schody drewniane” – Dąbrówka Łubniańska,
- 19) „GRANIT STUDIO” Sp.z o.o. – Jełowa.

Transport i komunikacja

Jednym z podstawowych czynników warunkujących rozwój społeczno – gospodarczy Gminy Łubniany jest dostępność i funkcjonalność układów transportowych. Powiązania komunikacyjne międzygminne, a także z miastem wojewódzkim - Opolem są korzystne. Głównymi elementami układu komunikacyjnego są:

- droga krajowa - nr 45, Opole – Łódź, o znaczeniu międzyregionalnym
- droga wojewódzka - nr 461 Kup – Jełowa,
- drogi powiatowe:

- nr 27 333 Jełowa - Tuły;
- nr 27 702 Brynica - Czarnowąsy;
- nr 27 703 Opole - Łubniany;
- nr 27 722 Dąbrówka Łubn. - Zagwiździe;
- nr 27 725 Masów - Świerkle - Dobrzeń Wielki.;
- nr 27 726 Turawa - Łubniany;
- nr 27 727 Kolanowice - Łubniany;
- nr 27 728 Kolanowice - Luboszyce;
- nr 27 743 Grabie - Kobylno;
- nr 27 765 Biadacz - Czarnowąsy;
- drogi gminne o długości 121 km;
- węzeł kolejowy:

- nr 293 Jełowa - Kluczbork – czynna,
- nr 301 Opole Gł. - Jełowa - Namysłów - zlikwidowana.

Gospodarka wodno – ściekowa

Zaopatrzenie w wodę

Gmina Łubniany posiada uregulowany system zaopatrzenia w wodę. Wszystkie wsie gminy są wyposażone w sieć wodociągową, wybudowaną w latach 1993 - 1998. Tworzy ona dwa oddzielnie funkcjonujące wodociągi grupowe :

- wodociąg "Północ" - zasilany z ujęcia Kobylno - Niwa, obsługujący miejscowości: Kobylno, Grabie, Jełowa, Dąbrówka Łubniańska, Brynica, Łubniany, Masów;
- wodociąg "Południe" - zasilany z sieci wodociągowej miasta Opola obsługujący miejscowości Kępa, Luboszyce, Kolanowice, Biadacz.

Całkowita długość sieci wodociągowej wybudowanej z rur PCV o średnicy od 90 mm – 220 mm, wynosi 116,8 km. Właścicielem wodociągów jest Urząd Gminy w Łubnianach, zaś od 2004 roku ich eksploatatorem jest firma "ECOKOM" Sp z o.o. Luboszyce.

Odprowadzanie ścieków

Do tej pory została skanalizowana tylko część terenu Gminy Łubniany, dalszy etap budowy kanalizacji jest przewidziany na kolejne lata. Ilość zbiorników bezodpływowych na terenie Gminy Łubniany kształtuje się na poziomie 1 852. Ścieki z tych zbiorników są odprowadzane w sposób niezorganizowany. Na terenie Gminy znajduje się ok. 10 przydomowych oczyszczalni ścieków.

Ścieki z obszaru Gminy są odprowadzane do 2 oczyszczalni ścieków:

- oczyszczalnia ścieków w Kotorzu Małym (gm. Turawa) – obsługuje miejscowości Jełowa, docelowo będą również odprowadzane ścieki z miejscowości Kolanowice, Masów, Łubniany, Dąbrówka Łubniańska;
- oczyszczalnia w Opolu – obsługuje miejscowości Kępa, Luboszyce, Biadacz.

Ścieki z miejscowości Brynica będą docelowo odprowadzane do oczyszczalni ścieków w Gminie Dobrzeń Wielki.

Skanalizowanie poszczególnych miejscowości – wyrażone procentowo - w Gminie Łubniany przedstawia się następująco:

- Kępa - 95 %,
- Luboszyce - 90 %,
- Kolanowice - 0 %,
- Biadacz - 90 %,
- Masów - 0 %,
- Łubniany - 0 %,
- Krynica - 0 %,
- Dąbrówka Łubniańska - 0 %,
- Jełowa - 40 %,
- Grabie - 0 %,
- Kobylno - 0 %,

Zabytki architektury i stanowiska archeologiczne

Na terenie Gminy Łubniany znajdują się nieruchomości objęte ochroną prawną na podstawie przepisów o ochronie zabytków. Najcenniejsze nieruchomości posiadają wpis do rejestru zabytków prowadzonego przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Opolu.

Na terenie Gminy Łubniany ochroną prawną objęte są w szczególności następujące obiekty:

- Biadacz :
 - Kapliczka - dzwonnica, murowana pocz. XIX w., ul. Polna,
- Brynica :
 - Kościół parafialny p.w. Św. Szczepana, murowany 1903 r. nr rej. 642/59,
 - Kapliczka murowana, XIX w. z ludową rzeźbą NMP, nr rej. 643/59,
 - Plebania, murowana, I ćw. XIX w., ul. Powstańców Śl.,
 - Cmentarz katolicki, k. XIX w.,
 - Ogródenie cmentarza z bramami, murowane, k. XIX w.,
 - Szkoła, murowana, pocz. XX w., ul. Powstańców Śl. 47,
 - Sklep (dawny), murowany k. XIX w., ul. Powstańców Śl. 56,
 - Dom mieszkalny, murowany, 1855 r. ul. Powstańców Śl. 11,
 - Dom mieszkalny, murowany, 1858 r. ul. Powstańców Śl. 13,
 - Dom mieszkalny, murowany, koniec XIX w. , ul. Powstańców Śl. 34,
 - Dom mieszkalny, murowany, koniec XIX w., ul. Powstańców Śl. 36,

- Dom mieszkalny, murowany, 1872 r. ul. Powstańców Śl. 59.
- Dąbrówka Łubniańska :
 - kaplica dzwonnica ul. Opolska 53, murowana 1872 r.,
 - kaplica - Studzionka w lesie w kierunku pn.-zach. od wsi pocz. XIX w.,
 - dom mieszkalny murowany, k. XIX w., ul. Oleska 22 - znacznie przebudowany,
 - dom mieszkalny, murowany 1863 r. ul. Oleska 67,
 - dom mieszkalny, murowany k. XIX w. ul. Oleska 71,
 - spichlerz murowano - drewniany XVIII/XIX w. ul. Oleska 30, nr rej. 1793/66
 - spichlerz murowano - drewniany XVIII/XIX w. ul. Oleska 67, nr rej. 1794/66
- Grabie:
 - Kościół ewangelicki, murowany, k. XIX w.,
 - Stodoła drewniana, k. XIX w, posesja nr 7,.
- Kępa:
 - Kapliczka murowana, I połowa XIX w. ul. Luboszycka,
 - Kapliczka murowana, poł. XIX w. ul. Opolska 9,
 - Kapliczka murowana, k. XIX w. ul. Opolska 14,
 - dom mieszkalny, murowany, k. XIX w. ul. Polna 3,
 - dom mieszkalny, 1884 r. ul. Polna 9,
 - dom mieszkalny, murowany k. XIX w. ul. Opolska 7,
 - dom mieszkalny, murowany k. XIX w. ul. Opolska 9,
 - dom mieszkalny, murowany k. XIX w. ul. Opolska 12,
 - dom mieszkalny, murowany k. XIX w. ul. Opolska 16,
 - dom mieszkalny, murowany k. XIX w. ul. Opolska 18,
 - dom mieszkalny, murowany 1888 r. ul. Opolska 20,
 - budynek gospodarczy, murowany k. XIX w. ul. Opolska 16.
- Kobylno:
 - kościół filialny p.w. św. Mateusza, murowany, wzniesiony z fundacji Gaschinów 1789
 - 1799 r. nr rej. 1228/66.
- Kolanowice:
 - kościół filialny p.w. św. Barbary, drewniany, wzniesiony w Opolu w 1678 r. W 1812 r. przeniesiony do Kolanowic - nr rej. 759/64,
- Jełowa:
 - kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja, murowany 1751 r.,
 - brama cmentarza k. XIX w.
 - dom mieszkalny, posesja nr 9, murowany XIX/XX w.
- Luboszyce:
 - kościół parafialny p.w. św. Antoniego, murowany, 1926 r.,
 - kapliczka dzwonnica, murowana, IIp. XIX w.,
 - cmentarz katolicki pocz. XX w.,
 - kaplica cmentarna, murowana I ćw. XX w.,
 - dom mieszkalny, murowany 1883 r. ul. Rolna 3,
 - dom mieszkalny, murowany k. XIX w. ul. Rolna 11,
 - dom mieszkalny, murowany k. XIX w. ul. Rolna 15.
- Łubniany:
 - kościół parafialny p.w. św. Piotra i Pawła, murowany, 1872 r.,
 - plebania przy kościele, murowana, 1881 r.,
 - kaplica - dzwonnica, murowana, pocz. XIX w. ul. Brynicka,
 - dom mieszkalny, murowany, 1909r. ul. Opolska 13,
 - dom mieszkalny, murowany, pocz. XX w. ul. Opolska 23,
 - dom mieszkalny, murowany, k. XIX w. ul. Opolska 32,

- dom mieszkalny, murowany, k. XIX w. ul. Opolska 36,
- dom mieszkalny, murowany, k. XIX w. ul. Opolska 42,
- dom mieszkalny, murowany, k. XIX w. ul. Opolska 44,
- dom mieszkalny, murowany, k. XIX w. ul. Osowska 45 - ruina,
- stodoła, ściany szachulcowe, XIX/XX w. ul. Opolska 21.

- Masów:

- kaplica - dzwonnica, murowana k. XIX w. ul. Opolska 58,
- kaplica, murowana, pocz. XX w. ul. Opolska 53,
- dom mieszkalny, murowany k. XIX w. ul. Opolska 33,
- dom mieszkalny, murowany k. XIX w. ul. Opolska 58.

Walory kulturowe chronione są prawem miejscowym przez ustanowienie stref ochrony konserwatorskiej w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W strefie "A" (ściślej ochrony konserwatorskiej wokół obiektów wpisanych do rejestru zabytków) zakłada się bezwzględny priorytet wymagań i ustaleń konserwatorskich nad względami wynikającymi z działalności inwestycyjnej, gospodarczej i usługowej. Działania konserwatorskie w strefie „A” zmierzają do zachowania i uczynienia historycznego układu przestrzennego oraz do konserwacji jego głównych elementów. Wszelka działalność inwestycyjna, budowlana, jak również przebudowy, remonty, adaptacje, dostosowywania do współczesnych funkcji, czy też rozbiórki oraz dokonywania podziałów nieruchomości znajdujących się w obszarze strefy, wymagają uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Turystyka i rekreacja

Część obszaru Gminy Łubniany to Park Krajobrazowy Lasów Stobrawsko - Turawskich, który stwarza doskonałe warunki całorocznego wypoczynku i obcowania z przyrodą. Wiele gatunków roślin występujących na terenie gminy jest objętych ścisłą ochroną ze względu na rzadkość ich występowania w regionie, a nawet w kraju. Również świat zwierzęcy reprezentowany jest przez wiele gatunków podlegających ochronie. Korzystne warunki klimatyczne oraz udział rolnictwa indywidualnego stwarzają warunki dla rozwoju agroturystyki tak w sensie usług, jak i wypoczynku. Na terenie Gminy Łubniany działają 2 ośrodki agroturystyczne, które mieszczą się w miejscowości Brynica oraz Dąbrówka Łubniańska. Dobre miejsca znajdują w gminie również amatorzy wędkowania (rzeki Mała Panew, Brynica, Swornica i Jemielnica) oraz amatorzy grzybów, jagód, czy ziół, w które obfitują okoliczne lasy.

Atrakcyjności gminie dodają urokliwe kapliczki - dzwonnice znajdujące się niemal w każdej wsi, XVIII - wieczna kapliczka zwana "Studzionką" znajdująca się w lesie k/Dąbrówki Łubniańskiej, a słynąca z wypływającego tam cudownego źródła czy też drewniany zabytkowy kościółek pw. św. Barbary w Kolanowicach, którego powstanie datuje się na rok 1678.

Strategia i wizja rozwoju Gminy

Wizja rozwoju gminy została sformułowana w „Strategii Rozwoju Gminy Łubniany”, w której zostało sformułowanych 10 celów strategicznych:

1. Kanalizacja ścieków komunalnych.
2. Rozbudowa gimnazjum.
3. Stworzenie bazy turystycznej, wypoczynkowej i rekreacyjnej.
4. Restrukturyzacja rolnictwa i rewitalizacji wsi.
5. Tworzenie warunków do rozwoju zakładów, bazy usługowo – wytwórczej.
6. Poprawa stanu dróg i ich modernizacja.
7. Ochrona środowiska.
8. Remonty obiektów komunalnych.
9. Gazyfikacja gminy.
10. Wspieranie działalności kulturowej.

3. Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi

3.1. Źródła

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, kwestia systemu gospodarki odpadami komunalnymi stanowi zadanie własne samorządów terytorialnych. Odpady komunalne to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Głównymi źródłami powstawania odpadów na terenach miejskich i wiejskich są: gospodarstwa domowe, obiekty obsługi wsi (ludności i rolnictwa), zakłady przemysłowe i usługowe, gospodarstwa rolne indywidualne i zbiorowe, infrastruktura.

Charakterystyka źródeł odpadów komunalnych

- gospodarstwa domowe w przeliczeniu na mieszkańców,
- obiekty użyteczności publicznej i obsługi ludności: urzędy organów administracji, szkoły i placówki oświatowe, zakłady opieki zdrowotnej i opieki społecznej (z wyjątkiem odpadów niebezpiecznych),
- handel,
- obiekty remontowane,
- inne źródła: ulice, targowiska, parki, cmentarze.

Skład i struktura odpadów komunalnych wytworzonych na terenach miejskich i wiejskich różnią się zasadniczo. Odpady powstałe na terenach miejskich charakteryzują się wyższą wartością opałową. Strukturę odpadów komunalnych, według „Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2010”, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 3.1. Szacunkowy skład morfologiczny powstających odpadów komunalnych

Lp.	Udział frakcji	Ilościowy skład morfologiczny odpadów komunalnych w Gminie Łubniany	Tereny wiejskie
		Mg/2007 rok	%
1	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	279,7	18
2	Odpady zielone	62,1	4
3	Papier i tektura	186,4	12
4	Drewno	31,1	2
5	Opakowania wielomateriałowe	46,6	3
6	Tworzywa sztuczne	186,4	12
7	Szkło	124,3	8
8	Metal	77,7	5
9	Odzież, tekstylia	15,5	1
10	Odpady mineralne	528,4	34
11	Odpady niebezpieczne	15,5	1
RAZEM		1 554,16	100

Należy oczekiwać, że w miarę rozwoju gospodarczego kraju i poprawy sytuacji finansowej mieszkańców, skład morfologiczny odpadów będzie się zmieniał, upodabniając się stopniowo do składu odpadów w krajach Europy Zachodniej. Wraz z upływem czasu nastąpi w nich spadek zawartości substancji organicznej przy jednoczesnym wzroście ilości odpadów opakowaniowych

(papier, tworzywa sztuczne, szkło). Jednocześnie zmniejszała się będzie stopniowo zawartość frakcji mineralnej, jako efekt zastępowania węgla w ciepłownictwie innymi źródłami energii (gaz, olej opałowy).

Grupą odpadów bardzo ważną z punktu widzenia ochrony środowiska naturalnego są wytwarzane przez mieszkańców odpady mające właściwości odpadów niebezpiecznych. Należą do nich m. in.:

- zużyte baterie, akumulatory itp.,
- odpady zawierające rtęć (lampy rtęciowe, termometry),
- pozostałości oraz opakowania po farbach i lakierach,
- rozpuszczalniki organiczne,
- inne substancje chemiczne np. służące do wywabiania plam, środki czyszczące,
- środki ochrony roślin oraz opakowania po nich,
- zbiorniki po aerozolach, pozostałości po domowych środkach do dezynfekcji i dezynsekcji,
- zużyte oleje smarowe i silnikowe,
- odczynniki chemiczne np. fotograficzne,
- przeterminowane lekarstwa,
- odpady azbestu.

W niniejszym opracowaniu przez odpady komunalne rozumie się przede wszystkim odpady wymienione w grupie 20 katalogu odpadów (ustanowionego w drodze rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów – Dz. U. nr 112, poz. 1206) oraz odpady opakowaniowe z selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

3.2. Ilości wytworzone, ilości poddane odzyskowi i unieszkodliwieniu

Na terenie Gminy Łubniany nie ma czynnego składowiska odpadów komunalnych i przemysłowych. Na terenie gminy, w miejscowości Kępa, znajduje się zamknięte składowisko odpadów. Składowisko zostało zamknięte w dniu 31.12.2006 r., termin zakończenia rekultywacji upływa 31.12.2012 r.

Obecnie odebrane od mieszkańców gminy zmieszane odpady komunalne kierowane są na składowisko odpadów komunalnych w Opolu, Chróścicach i Ziemielowicach.

Ilość odpadów zdeponowanych na składowisku w Kępie w 2005 roku wynosiła 493,13 Mg, W roku 2005 nie prowadzono ewidencji odpadów zebranych selektywnie w 2005 r., dlatego nie ma informacji o ilości odpadów niebezpiecznych i opakowaniowych zebranych z terenu gminy.

W **2006 r.** odebrano od mieszkańców 696,19 Mg zmieszanych odpadów komunalnych, z tej ilości na składowiska przekazano łącznie 657,16 Mg odpadów. Miejscem deponowania odpadów były następujące składowiska:

- Miejskie Składowisko Odpadów w Opolu,
- Składowisko Odpadów Komunalnych w Kępie (gmina Łubniany) – w roku 2006 zdeponowano tu 470,0 Mg odpadów,
- Składowisko Odpadów Komunalnych w Chróścicach (gmina Dobrzeń Wielki),
- Składowisko Odpadów Komunalnych w Ziemielowicach (gmina Namysłów).

W tym samym roku selektywnie zebrano 64,13 Mg odpadów, z czego 25,4 Mg poddano procesom odzysku **R1** (wykorzystanie jako paliwa albo innego środka wytwarzania energii) i **D10** (termiczne przekształcenie odpadów w instalacjach lub urządzeniach zlokalizowanych na lądzie) w instalacji: Zakład Produkcji Paliwa Alternatywnego w Opolu, ul. Podmiejska 69. Odzyskiwane są tu odpady komunalne nie segregowane i odpady ulegające biodegradacji.

Według „Sprawozdania z realizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Łubniany” obejmującego lata 2003 - 2006 podział odpadów zebranych selektywnie w roku 2006, na poszczególne rodzaje przedstawia się następująco:

- papier i tektura – 9,3 Mg,
 - szkło – 15,5 Mg,
 - tworzywa sztuczne – 9,5 Mg,
 - zużyte urządzenia elektryczne i urządzenia zawierające freony – 0,7 Mg,
 - opakowania z aluminium – 0,01 Mg,
 - odpady wielkogabarytowe – 28,7,
 - akumulatory – 0,2 Mg,
 - opakowania zawierające odpady niebezpieczne – 0,2 Mg,
 - lekarstwa – 0,006 Mg,
 - lampy fluorescencyjne – 0,006 Mg.
- Razem : **64,13 Mg.**

W roku **2007** zebrano – 1 514,52 Mg zmieszanych odpadów komunalnych (Tabela Nr 3.2.1 - poniżej), natomiast selektywnie zebrano 39,6 Mg (poddano je procesowi odzysku R14). Zmieszane odpady komunalne zostały zdeponowane na Miejskim Składowisku Odpadów Komunalnych w Opolu, Chróścicach i Ziemielowicach. Odpady zebrane selektywnie (wykazane w Tabeli Nr 3.2.2. poniżej) zostały przekazane firmom zajmującym się odzyskiem odpadów. W przypadku selektywnie zebranych odpadów należy również uwzględnić odpady wielkogabarytowe, które były zbierane w każdej miejscowości w gminie Łubniany według ustalonego wcześniej harmonogramu.

Tabela 3.2.1. Ilość i rodzaj zebranych odpadów komunalnych w roku **2007** na terenie gminy Łubniany.

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość (Mg/rok)
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunale	1 514,52
17 01 02	Gruz ceglany	145,36
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	48,74
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	12,18
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	83,46
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	3,32
10 01 01	Żużle , popioły paleniskowe i pyły z kotłów (z wyłączeniem pyłów z kotłów wymienionych w 10 01 04)	2,12
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01 i 17 09 02 i 17 09 03	9,2
RAZEM		1 818,9

[źródło: UG Łubniany]

Tabela Nr 3.2.2. Ilość i rodzaj odpadów zebranych selektywnie w roku **2007** na terenie Gminy Łubniany

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość [Mg/rok]
15 01 07	Szkło	12,35
15 01 02	Tworzywa sztuczne	9,18
15 01 01	Papier	5,47
RAZEM		27,0

[źródło: UG Łubniany]

Pozostałe ilości odpadów zebranych selektywnie to :

- baterie i akumulatory (kody odpadu - 16 06 01* i 16 06 02*) – 0,09 Mg,
- leki inne niż wymienione w 18 01 08 (kod odpadu – 18 01 09) – 0,002 Mg,
- odpadowe oleje silnikowe, przekładniowe i smarowe (odpady z grupy 13 02) - 0,07 Mg,
- zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne (20 01 35* i 20 01 36) – 0,177 Mg,
- lampy fluorescencyjne (20 01 21*) – 0,0015 Mg,
- opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub zanieczyszczone nimi – 15 01 10* - 0,12 Mg.

Razem: **0,46 Mg/rok.**

Należy przyjąć, iż cały teren Gminy objęty jest systemem odbioru odpadów komunalnych, co jednak nie oznacza, iż wszyscy mieszkańcy są tym systemem objęci. Ilość podpisanych umów na wywóz odpadów można oszacować na ok. 78% . Ilość gospodarstw domowych wynosi 2 670, przy czym ilość podpisanych umów to 1 855 (w takim przypadku ilość podpisanych umów kształtowałyby się na poziomie 70%). Jednak w ilości gospodarstw domowych uwzględniono również posesje nie zamieszkałe oraz te, których właściciele mieszkają, bądź pracują za granicą. Nie można, więc podać dokładnej liczby posesji, których właściciele są wytwórcami odpadów

Gmina Łubniany objęta jest systemem selektywnego zbierania odpadów, które prowadzone jest za pomocą systemu workowego oraz systemu donoszenia. System workowy opiera się na odbiorze wysegregowanych odpadów z gospodarstw domowych, system donoszenia polega na zbieraniu odpadów w zbiorczych kontenerach dostępnych dla mieszkańców.

Biorąc pod uwagę sumę zdeponowanych na składowisku zmieszanych odpadów komunalnych, w roku 2007 (1 514,52 Mg) oraz odpadów zebranych selektywnie (39,6 Mg) otrzymujemy informację, iż w 2007 r. na terenie gminy odebrano 1 554,16 Mg odpadów komunalnych. Przyjmując liczbę mieszkańców na poziomie 9 199 – uzyskujemy wskaźnik wytwarzania odpadów przez jednego mieszkańca w ciągu roku. Wynosi on 168 kg/mieszkańca/rok.

Wskaźnik ten nie jest zgodny ze wskaźnikami dokumentów strategicznych wyższego szczebla (Krajowy Plan Gospodarki Odpadami oraz Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami) oraz Głównego Urzędu Statystycznego. Według GUS wskaźnik ten wynosi 265 kg/osobę/rok, według KPGO 2010 - 274 kg/mieszkańca/rok, natomiast według „Aktualizacji planu gospodarki odpadami dla województwa Opolskiego” wskaźnik wytwarzania wynosi 325 kg/mieszkańca/rok (2006), co dawałoby wielkość (przy wzroście wskaźnika wytw. o 1% w skali roku wg KPGO) 328 kg/M/rok w roku 2007. Idąc dalej otrzymalibyśmy wartość 3 017,2 Mg odpadów komunalnych wytwarzanych rocznie w gminie Łubniany. Niemniej, do dalszych obliczeń przyjęto wskaźnik gminny określony na poziomie 168 kg/mieszkańca/rok.

3.3. Gospodarka odpadami komunalnymi w Gminie Łubniany

Gospodarka odpadami komunalnymi jest jednym z elementów funkcjonalno-przestrzennych związanych z zagospodarowaniem przestrzennym jednostki administracyjnej. Ogólnie pojmowana gospodarka odpadami komunalnymi leży w kompetencji władz gminnych. Wynika to z ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, która zobowiązuje gminę do utrzymania składowisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych powstałych na jej terenie.

Realizacja tego typu zobowiązań wymaga:

- konieczności wspólnego użytkowania składowiska położonego na terenie innej Gminy,
- uwzględnienia lokalizacji podmiotów gospodarczych zajmujących się wywożeniem odpadów gromadzonych przez mieszkańców,
- tworzenia warunków do selektywnej zbiórki, segregacji i składowania (tymczasowego) odpadów przydatnych do wykorzystania, w tym lokalizacji podmiotów zajmujących się przetwórstwem wysegregowanych odpadów,

Z kolei ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach jest podstawowym aktem prawnym określającym zadania gminy i obowiązki właścicieli nieruchomości m.in. w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi i nieczystościami ciekłymi.

Zgodnie z art. 4 wyżej wymienionej ustawy, Rada Gminy, po uprzednim zasięgnięciu opinii państwowego terenowego inspektora sanitarnego ustala w drodze uchwały szczegółowe zasady dotyczące przedmiotu ustawy. Obecnie obowiązującym aktem prawnym w tym zakresie jest Uchwała Nr XXVIII/180/ 06 Rady Gminy Łubniany z dnia 26 czerwca 2006 roku z późniejszymi zmianami w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Łubniany. Obecnie zapisy regulaminu są w trakcie nanoszenia drobnych zmian, które zostaną uchwalone na początku roku 2009. Zmiana będzie dotyczyła postępowania z odpadami biodegradowalnymi (pkt „c” poniżej). Mocą ww. uchwały oraz ustawy, właściciele nieruchomości zostali zobowiązani do:

1. Zbierania i przekazywania do odbioru odpadów komunalnych:

- a) wymieszanych – gromadzonych obowiązkowo w miejscu powstawania (u źródła) w pojemnikach stanowiących wyposażenie nieruchomości - odbiór płatny,
- b) papieru i tektury, opakowań z tworzyw sztucznych, w tym puszek aluminiowych i kartonów po napojach, opakowań ze szkła białego i kolorowego - odbiór płatny - przy użyciu worków do selektywnego gromadzenia odpadów,
- c) ulegających biodegradacji (w tym zielonych) - umieszczanych w indywidualnych przydomowych kompostowniach, lub w przypadku gdy nie ma technicznych możliwości stworzenia kompostowni – w pojemnikach oznaczonych jako „odpady organiczne” (nowy zapis w planowanym regulaminie utrzymania czystości i porządku w Gminie Łubniany),
- d) wielkogabarytowych - gromadzonych obowiązkowo w wyznaczonym miejscu na terenie nieruchomości lub do pojemników dostarczanych doraźnie w terminach odbioru wg harmonogramu - odbiór bezpłatny,
- e) budowlanych - gromadzonych obowiązkowo w wyznaczonym miejscu na terenie nieruchomości, wg wskazań Urzędu Gminy w Łubnianach na zasadach ustalonych z właścicielem nieruchomości wskazanej przez Urząd,
- f) zbiórka przeterminowanych lekarstw jest prowadzona w przychodniach w miejscowościach: Jełowa, Łubniany oraz Luboszyce. Ilość zebranych lekarstw niestety nie jest znana,
- g) niebezpiecznych – gromadzonych obowiązkowo po uruchomieniu poszczególnych systemów, odbiór bezpłatny. Zbieranie nastąpi w dwóch systemach jednocześnie:

- mobilny punkt zbierania odpadów niebezpiecznych – gromadzenie w specjalistycznym pojemniku na odpady niebezpieczne lub w specjalistycznym kontenerze mobilnym ustawionym w poszczególnych miejscowościach na terenie Gminy, terminy odbioru wg ustalonego harmonogramu. W ramach ruchomego systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych przyjmowane będą:
 - przeterminowane lekarstwa, tabletki, krople, maści, lekarstwa w aerozolah,
 - baterie i akumulatory,
 - farby, lakiery, tusze, tonery, farby drukarskie, kleje, lepiszczce i żywice, zawierające substancje niebezpieczne,
 - tworzywa sztuczne (opakowania z tworzyw sztucznych po olejach, farbach, detergentach, środkach ochrony roślin),
 - metale (puszki po farbach, opakowania po aerozolah),
 - lampy fluorescencyjne oraz inne odpady zawierające rtęć (np. termometry),
 - zużyte oleje silnikowe oraz smary.
- wyznaczone punkty na terenie gminy, w:
 - przychodnie w miejscowościach: Jełowa, Łubniany oraz Luboszyce – zbiórka przeterminowanych, nieużytecznych lekarstw,
 - wyznaczonych placówkach oświatowych i sklepach – zbiórka zużytych baterii,
 - miejscach zakupu bądź wymiany – zbiórka zużytych akumulatorów i przepracowanych olejów,
 - warsztatach samochodowych – zbiórka przepracowanych olejów.

Na terenie Gminy Łubniany obsługę mieszkańców i zakładów w zakresie odbioru odpadów komunalnych prowadzą następujące firmy posiadające zezwolenie na prowadzenie działalności w tym zakresie:

- REMONDIS Sp. z o.o. , ul. Aleja Przyjaźni 9, 45-573 Opole, nr zezwolenia: RG/RK/7615/65/2006
- EKO-TRANS Jan Kurowski, ul. Brynicka 16/B , 46-082 Kup, nr zezwolenia: RG/RK/7615/64/2006
- ELKOM Sp.z.o.o. , 46-021 Brzezcie k/Opola ul. Norweska 11, nr zezwolenia: RG/RK/7615/66/2006

Wyżej wymienione firmy odbierają również odpady zebrane selektywnie. Zebrane selektywnie odpady komunalne (opakowaniowe i niebezpieczne) kierowane są obecnie do przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odzysku odpadów. Odzysk odpadów to proces R14.

Ponadto do ważnych aktów prawnych zaliczamy zarządzenie Nr 40/2006 Wójta Gminy Łubniany z dnia 10 sierpnia 2006 r. w sprawie określenia wymagań jakie powinien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia na świadczenie usług w zakresie odbierania stałych odpadów komunalnych na terenie Gminy Łubniany.

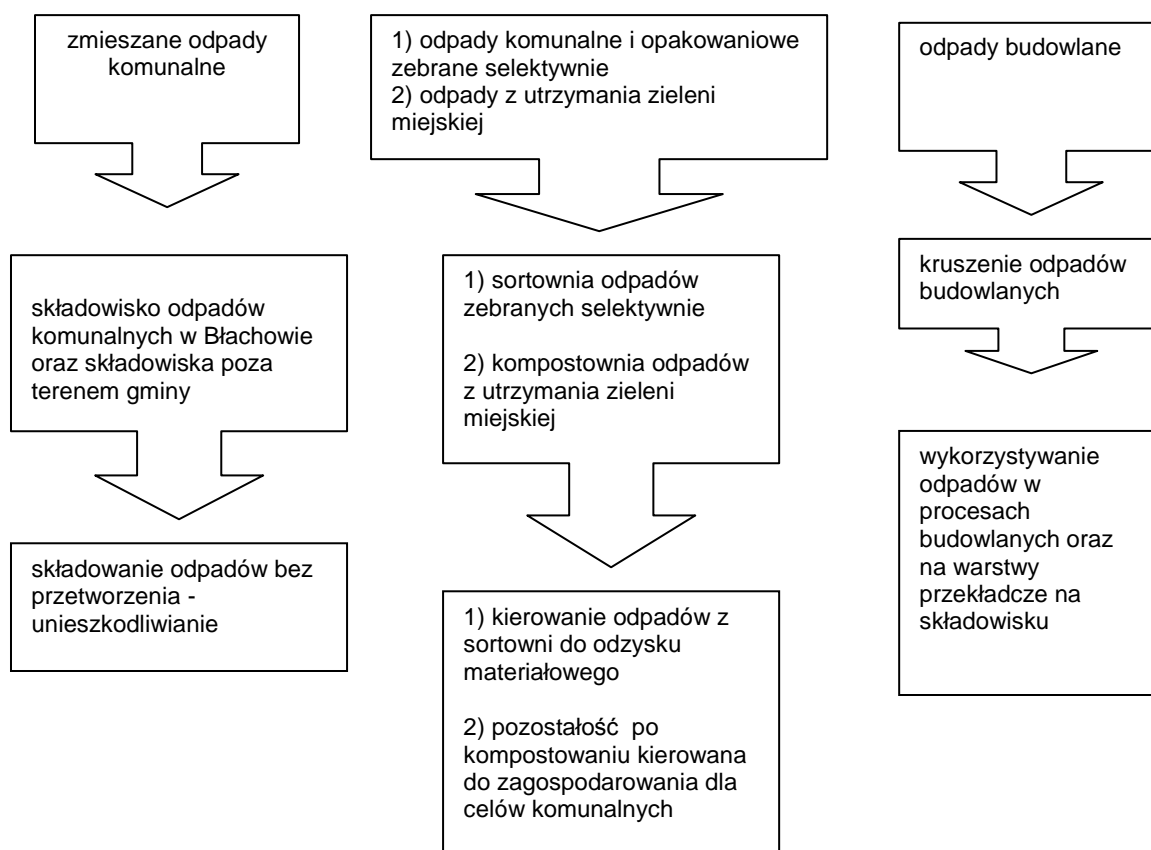
Odpady komunalne z terenu gminy przekazywane są na składowisko w Opolu, Chróścicach i Ziemiłowicach.

Należy również dodać, iż Gmina Łubniany jest jednym z potencjalnych członków planowanego do powstania Centralnego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi, który według Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami ma być powoływany w celu rozwoju systemu gospodarki odpadami w centralnej części województwa Opolskiego.

Poniżej przedstawiono schemat blokowy istniejącego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Łubniany – **wariant I**.

W wariacie I mamy do czynienia z zaniechaniem dalszych działań, w kierunku regionalizacji gospodarki odpadami w województwie. Na obecnym etapie rozwoju systemu gospodarki odpadami w gminie Łubniany, za najbardziej odpowiednie uznano rozwiązanie oparte o **II wariant** – czyli rozwój obecnie funkcjonującego systemu, który jest oparty o proponowaną działalność Zakładu Zagospodarowania Odpadów (ZZO) w poszczególnych regionach Gospodarki Odpadami (wg zaktualizowanego WPGO). Wariant ten zapewnia spełnienie prawnych wymagań stawianych przed systemami gospodarki odpadami komunalnymi.

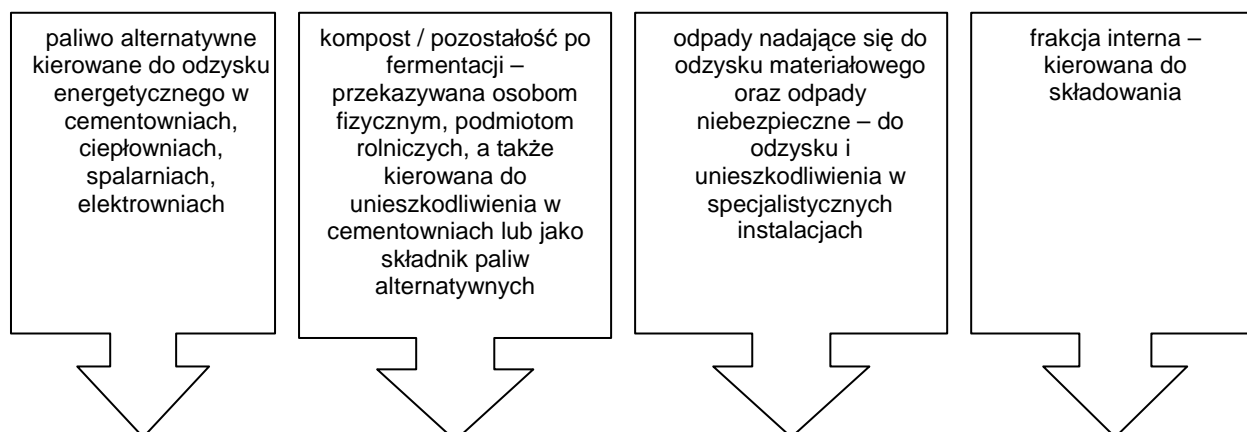
WARIANT I

WARIANT II

REGIONALNE CENTRUM GOSPODARKI ODPADAMI

- selektywne zbieranie odpadów + odbieranie odpadów zmieszanych
- punkty gromadzenia odpadów (wielkogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, odpady niebezpieczne, użyte oleje, opakowania po środkach ochrony roślin, itp.)
- kompostownia odpadów biodegradowalnych zebranych selektywnie
- sortownia odpadów zebranych selektywnie + instalacja mechaniczno – biologicznego przetwarzania odpadów (wydzielenie frakcji do odzysku materiałowego, do fermentacji, do paliw alternatywnych) + zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych + zakład odzysku odpadów budowlanych
- instalacja wytwarzania paliwa alternatywnego lub przekazywanie frakcji paliwowej do zewnętrznej instalacji wytwarzania paliw alternatywnych

3.4. Instalacje gospodarki odpadami

Na terenie Gminy Łubniany nie ma czynnego składowiska odpadów komunalnych. Najbliższe składowisko odpadów komunalnych zlokalizowane jest w Opolu. Ponadto na terenie gminy nie znajdują się instalacje do odzysku odpadów. Odpady są zbierane przez firmy świadczące usługę wywozu i zagospodarowywane we własnym zakresie.

Na terenie Gminy Łubniany istnieje zamknięte w grudniu 2006 r. składowisko odpadów komunalnych w Kępie. Poniżej przedstawiono stan formalno – prawny oraz techniczny ww. składowiska.

Informacje o składowisku – stan na dzień 31.12.2006 r.:

1. Informacje ogólne o składowisku.

- a) liczba kwater zamkniętych – 3,
- b) typ składowiska- inertne,
- c) właściciel składowiska – Gmina Łubniany, Urząd Gminy Łubniany, ul. Opolska 104, 46 – 024 Łubniany.

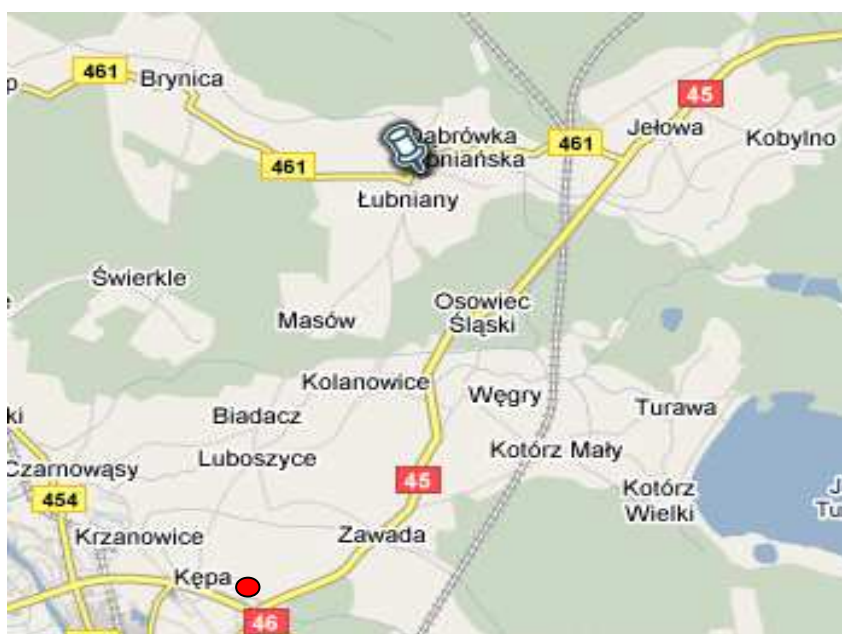
2. Decyzje administracyjne.

- a) Decyzja lokalizacyjna – G.T./8380/3/1992 z dnia 10.03.1992 r. UG Łubniany,
- b) Pozwolenie na budowę – NBN-7351/5/36/92 z dnia 231.09.1992 r. Urząd Rejonowy Opole,
- c) Instrukcja eksploatacji składowiska – zatwierdzona przez Starostę Opolskiego, wydana czasowo do 31.12.2006 r.,
- d) Pozwolenie na użytkowanie – ZPN-441-3/92 z czerwca 1992 r.,
- e) Decyzja o zamknięciu składowiska – OŚ.DLP.7647-79/06/07 z dn. 01.10.2007r.,
- f) Zgoda na zamknięcie składowiska – OŚ.DLP.7647-79/06/07 z dn. 01.10.2007r,

3. Dane techniczne składowiska:

- a) pojemność całkowita – 37 500,0 m³
- b) pojemność zapełniona – 42 460,0 m³
- c) powierzchnia w granicach korony – 1,2 ha,
- d) uszczelnienie – folia PEHD, grubość 0,15 mm,
- e) drenaż odcieków – rury PCV o średnicy 100 mm, rury ceramiczne o średnicy 75 - 100 mm,
- f) gromadzenie odcieków – pojemność zbiornika 69,4 m³,
- g) odprowadzanie gazu składowiskowego – studnie pionowe, emisja do atmosfery.

Poniżej przedstawiono lokalizację zamkniętego składowiska na mapie Gminy.

Rys. 1 Lokalizacja instalacji – składowiska na mapie Gminy.

Źródło: <http://www.planmiasta.info/plan-miasta/lubniany-19945.html>

3.5. „Dziki wysypiska” odpadów

Na terenie gminy dochodzi incydentalnie do powstawania tzw. „dzikich wysypisk” odpadów, czyli nielegalnych miejsc ich składowania bądź magazynowania. Na takich „wysypiskach” najczęściej składowane są odpady gruzu budowlanego, gałęzi, odpady wielkogabarytowe oraz w mniejszym stopniu inne odpady komunalne. Dziki wysypiska powstają co roku, głównie wiosną, podczas remontów budynków. Skalę tego problemu można uznać za małą z uwagi na sprawne działania Urzędu Gminy w tym zakresie. Nie prowadzono ewidencji „dzikich wysypisk”.

3.6. Zidentyfikowane problemy

Wśród najważniejszych problemów gospodarki odpadami komunalnymi w Gminie Łubniany należy wymienić następujące:

- 1) brak możliwości osiągnięcia prawnie określonych celów ilościowych w zakresie zmniejszenia strumienia odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania,
- 2) duża ilość odpadów innych niż komunalne kierowana na składowisko, w tym zwłaszcza odpadów budowlanych oraz selektywnie zebranych odpadów biodegradowalnych,
- 3) niska efektywność systemu selektywnego zbierania odpadów,
- 4) niewystarczający stopień objęcia mieszkańców systemem odbioru odpadów komunalnych,
- 5) brak systemu selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych.

3.7. Odpady niebezpieczne występujące w strumieniu odpadów komunalnych

Grupą odpadów bardzo ważną z punktu widzenia ochrony środowiska naturalnego są wytwarzane przez mieszkańców odpady mające właściwości odpadów niebezpiecznych. Należą do nich m. in.:

- zużyte baterie, akumulatory itp.,
- odpady zawierające rtęć (lampy rtęciowe, termometry),

- pozostałości oraz opakowania po farbach i lakierach,
- rozpuszczalniki organiczne,
- inne substancje chemiczne np. służące do wywabiania plam, środki czyszczące,
- środki ochrony roślin oraz opakowania po nich,
- zbiorniki po aerozolach, pozostałości po domowych środkach do dezynfekcji i dezynsekcji,
- zużyte oleje smarowe i silnikowe,
- odczynniki chemiczne, np. fotograficzne,
- przeterminowane lekarstwa,
- odpady azbestu.

Ilość odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych (stanowiąca 1% wytwarzanych odpadów komunalnych), odnoszącego się do wcześniej przedstawionych ilości wytwarzanych odpadów komunalnych, przedstawia tabela nr 3.7.1:

Tabela 3.7.1 Ilość odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych

Ilość odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych [Mg/rok]
15,54

Tabela 3.7.2 Udział odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych w roku 2007 na podstawie badań IETU.

Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Udział procentowy w strumieniu odpadów komunalnych	Ilość wytworzonych odpadów roku 2007 w Gminie Łubniany [Mg]
20 01 33	Baterie i akumulatory	12%	1,86
20 01 29	Detergenty zawierające substancje niebezpieczne	5%	0,77
20 01 17	Odczynniki fotograficzne	2%	0,31
20 01 27	Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcza i żywice zawierające substancje niebezpieczne	35%	5,43
20 01 14	Kwasy i alkalia	1%	0,15
20 01 21	Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	5%	0,77
20 01 31	Leki cytotoksyczne i cytostatyczne	4%	0,62
20 01 26	Oleje i tłuszcze	10%	1,55
20 01 19	Środki ochrony roślin (np. pestycydy, herbicydy, insektycydy)	5%	0,77
20 01 35	Zużyte urządzenia elektryczne	10%	1,55
20 01 37	Drewno zawierające substancje niebezpieczne	5%	0,77
20 01 23	Urządzenia zawierające freony	3%	0,46
20 01 13	Rozpuszczalniki	3%	0,46
Razem		100 %	15,54

Nawet zakładając, że wyżej podana liczba jest szacunkowa i może się na pozór wydawać niska, to jednak biorąc pod uwagę sposób gospodarowania tymi odpadami oraz potencjalne ich niebezpieczeństwo należy uznać, iż problemu tego nie można bagatelizować.

System zbierania odpadów niebezpiecznych zawartych w strumieniu odpadów komunalnych przedstawiono we wcześniejszej części opracowania.

Do strumienia odpadów niebezpiecznych należy zaliczyć odpady azbestu. W Gminie Łubniany została zrobiona inwentaryzacja azbestu, która jest w dalszym ciągu uzupełniana. Na chwilę obecną stan wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Łubniany wynosi: 109,2 Mg płyt azbestowo- cementowych falistych oraz 1,32 Mg płyt azbestowo- cementowych płaskich.

Identyfikacja problemów

- brak wystarczającego systemu zbierania i odbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- niska świadomość ekologiczna mieszkańców w zakresie odpadów niebezpiecznych i zagrożeń dla środowiska, wynikających z niewłaściwych sposobów postępowania z tymi odpadami,
- brak informacji na temat faktycznych ilości odpadów niebezpiecznych zebranych selektywnie (spowodowany częściowym brakiem ewidencji odpadów bądź jej błędnym sporządzaniu).

4. Prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi

4.1. Prognoza ilościowo-jakościowa

Prognozy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi przyjęto za:

1. „Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010” (2007 r.),
2. „Aktualizacją Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Opolskiego” (2008 r.),

Prognozę ilości wytwarzanych odpadów komunalnych obliczono na podstawie założeń przyjętych w Krajowym PGO, w którym wzrost jednostkowego wskaźnika wytwarzania odpadów kształtował się będzie na poziomie 5% w okresach pięcioletnich (tj. 1% w skali roku). Dla gminy Łubniany wskaźnik ten w roku 2007 wynosił 168 kg/M/rok (0,168 Mg/M/rok). Prognozę ilości wytwarzanych odpadów komunalnych obliczono na podstawie prognozowanego wzrostu wskaźnika w skali roku oraz prognozowanej liczby ludności w poszczególnych latach.

Tabela nr 4.1.1 Prognoza ilości wytwarzanych w skali roku odpadów komunalnych w latach 2008 – 2011 i 2015 na terenie Gminy Łubniany w odniesieniu do wskaźnika wytwarzania odpadów i liczby ludności w poszczególnych latach.

ROK	Wartość wskaźnika wytwarzania [Mg/M/rok]	Zmieszane odpady komunalne [Mg/rok]	Odpady komunalne ulegające biodegradacji [Mg/rok] (36% zmieszanych odpadów komunalnych)
2008	0,168	1 544,5	556,1
2009	0,169	1 551,5	558,5
2010	0,171	1 567,8	564,4
2011	0,173	1 583,2	569,9
2015	0,180	1 637,8	589,6

Tabela nr 4.1.2 Prognoza ilości wytwarzanych w skali roku odpadów niebezpiecznych wchodzących w strumień odpadów komunalnych w latach 2008 – 2011 i 2015 na terenie Gminy Łubniany.

ROK	Ilość odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych [Mg/rok]
2008	15,44
2009	15,51
2010	15,67
2011	15,83
2015	16,37

Prognozuje się, wg Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, że ilość powstających osadów ściekowych w 2015 roku będzie wynosić około 13% w aglomeracjach o RLM 2 000 – 15 000. Ponadto w KPOŚK (Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych) zakłada się wyposażenie w systemy kanalizacji zbiorczej aglomeracji w gminach wiejskich o zabudowie rozproszonej, w tym gminach wiejskich w otoczeniu większych miast.

Trudniejsze wydaje się oszacowanie ilości selektywnie zebranych odpadów, gdyż nie jesteśmy w stanie określić ile mieszkańcy wysegregują odpadów, a ile wyrzucą do pojemnika na odpady niesegregowane.

Tabela poniżej przedstawia prognozowaną ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych z podziałem na rodzaje odpadów

Tabela nr 4.1.2 Prognozowana ilość wytworzonych odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych z podziałem na rodzaje odpadów

Rodzaj odpadu	Udział procentowy w strumieniu odpadów komunalnych	2008 r. [Mg]	2009 r. [Mg]	2010 r. [Mg]	2011 r. [Mg]	2015 r. [Mg]
Baterie i akumulatory	12%	1,85	1,86	1,88	1,89	1,96
Detergenty zawierające substancje niebezpieczne	5%	0,772	0,775	0,78	0,79	0,81
Odczynniki fotograficzne	2%	0,3	0,31	0,313	0,316	0,32
Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcza i żywice zawierające substancje niebezpieczne	35%	5,41	5,42	5,48	5,54	5,72
Kwasy i alkalia	1%	0,154	0,155	0,156	0,158	0,16
Lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	5%	0,772	0,775	0,783	0,79	0,81
Leki cytotoksyczne i cytostatyczne	4%	0,61	0,62	0,626	0,63	0,65
Oleje i tłuszcze	10%	1,54	1,55	1,56	1,58	1,63
Środki ochrony roślin (np. pestycydy, herbicydy, insektycydy)	5%	0,77	0,775	0,78	0,79	0,81
Zużyte urządzenia elektryczne	10%	1,54	1,55	1,56	1,58	1,63
Drewno zawierające substancje niebezpieczne	5%	0,772	0,775	0,78	0,79	0,81
Urządzenia zawierające freony	3%	0,463	0,465	0,471	0,474	0,49
Rozpuszczalniki	3%	0,463	0,465	0,47	0,474	0,49
Razem	100 %	15,44	15,51	15,67	15,83	16,37

4.2. Odpady komunalne ulegające biodegradacji

Uwzględniając wymagania określone w art. 5 Dyrektywy Rady 1999/31/EC należy przyjąć, że udział odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania powinny wynosić wagi:

- w 2010 roku – 75%,
- w 2013 roku – 50%,
- w 2020 roku – 35%,

Wartością odniesienia dla ustalania udziału procentowego jest całkowita ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji wytworzonych w 1995 roku. Według stanu na 31 grudnia 1995 r. na terenie Gminy Łubniany stałe miejsce zameldowania posiadało 9 579 osób. Przyjmując za „Krajową strategią ograniczania ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji” (Ministerstwo Środowiska, 2006), że w 1995 r. mieszkaniec wsi wytwarzał przeciętnie 47 kg odpadów komunalnych ulegających biodegradacji rocznie – otrzymujemy informację iż w 1995 r. wytworzono 450,2 ton odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

Ta sama „Krajowa strategia...” podaje, że na terenach wiejskich nawet do 70% odpadów komunalnych ulegających biodegradacji jest zagospodarowywana we własnym zakresie przez mieszkańców na potrzeby kompostowania, skarmiania zwierząt oraz spalania w paleniskach domowych.

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami przedstawia wojewódzki plan depozytowy dla poszczególnych gmin. Stanowi on również plan redukcji odpadów ulegających biodegradacji. Przedstawione są w nim dane o ilościach odpadów ulegających biodegradacji, które muszą zostać przetworzone przez poszczególne gminy w poszczególnych latach oraz wynikające z tego dopuszczalne ilości zmieszanych odpadów komunalnych ogółem kierowanych do składowania. W celu wyliczenia tej drugiej wartości koniecznym było założenie procentowego udziału frakcji ulegającej biodegradacji w masie wytworzonych odpadów komunalnych. W tym celu przyjęto wskaźnik z KPGO dla obszarów wiejskich: 36%. Zapisy wojewódzkiego planu depozytowego dla gminy Łubniany przedstawiają się następująco:

Gmina	ilość odpadów komunalnych ulegających biodegradacji konieczna do zagospodarowania w sposób inny niż składowanie [Mg/rok]			dopuszczalna do składowania ilość odpadów komunalnych ogółem [Mg/rok]		
	2010	2013	2020	2010	2013	2020
Łubniany	113	225	293	938	625	438

Oznacza to, że w jak najszybszym czasie należy podjąć działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów komunalnych kierowanych do składowania, zwłaszcza ich frakcji biodegradowalnej oraz rozpocząć intensywne działania mające na celu wypełnienie wymagań prawnych.

4.3. Prognoza zmian systemowych w zakresie gospodarowania odpadami

Przewiduje się, iż zapoczątkowane zmiany legislacyjne związane z gospodarką odpadami będą nadal postępować w kierunku zapewnienia narzędzi do realizacji celów wynikających z zobowiązań krajowych i międzynarodowych. Można domniemywać, że uwzględnią one istniejące problemy w tej dziedzinie, wyartykułowane między innymi w sprawozdaniu z Krajowego Planu Gospodarki Odpadami na lata 2003 – 2006.

Przewiduje się, iż zmiany systemowe będą dotyczyły takich zagadnień, jak:

- wzrost wysokości opłat za składowanie odpadów,
- dysponowanie strumieniem odpadów komunalnych,
- zwiększenie poziomu uzyskiwania energii ze źródeł odnawialnych,
- zwiększanie egzekucji wymagań określonych w przepisach,
- zmniejszenie administracyjnego rozproszenia kompetencji w zakresie gospodarki odpadami,
- wzrost ilości powstających związków międzygminnych powołanych m.in. w celu prowadzenia wspólnej gospodarki odpadami,
- zmiana systemu sprawozdawczości oraz jakości dostarczanych danych.

Oprócz zmian, stymulowanych przez czynniki spoza regionu, wskazać również należy przewidywane zmiany o charakterze regionalnym. Do nich należeć będą:

- sukcesywny spadek ilości składowisk i powstanie sieci 10–15 większych składowisk w województwie;
- tworzenie się związków międzygminnych, których zadaniem będzie z jednej strony sprostanie wymogom prawnym, z drugiej stworzenie alternatywnych, tańszych rozwiązań zagospodarowania odpadów (innych niż składowanie, które będzie coraz droższe).

5. Cele, kierunki i proponowany system gospodarki odpadami komunalnymi

5.1. Cele i kierunki działań

Cele krótkoterminowe na okres 2008 – 2011 i długoterminowe na okres do 2015 r.

Cel 1. Zabezpieczenie środowiska przed znacznym negatywnym oddziaływaniem systemu gospodarki odpadami

Miary:

- wizja rozwoju systemu gospodarki odpadami oparta na zasadach zapewniających bezpieczeństwo dla środowiska.

Cel 2. Efektywny system selektywnego zbierania oraz proekologicznego zagospodarowania odpadów

Miary:

- osiągnięcie ustawowych poziomów dotyczących zmniejszenia strumienia odpadów kierowanych do składowania, zwłaszcza odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- 100 % mieszkańców objętych systemem selektywnego odbierania posegregowanych odpadów,
- rozwój systemu zbierania odpadów wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych: opakowaniowych, niebezpiecznych, frakcji ulegającej biodegradacji oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Cel 3. Sprawny system zarządzania gospodarką odpadami

Miary:

- wyegzekwowanie realizacji obowiązków dotyczących ewidencjonowania odpadów i odpowiedniej sprawozdawczości od podmiotów prowadzących działalność gospodarczą,
- coroczna kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od ich wytwórców oraz spełniania przez nich przepisów ustawowych i warunków decyzji zezwalających na prowadzenie działalności,
- 100 % mieszkańców objętych odbiorem odpadów komunalnych.

Kierunki działań

1. Zwiększenie efektywności rozdziału strumienia odpadów i jego zagospodarowania u źródła

Na kierunek ten składać się będzie:

- podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów do poziomu 30% poprzez:
 - uzupełnienie obecnej siatki systemów zbierania i odbierania odpadów;
 - przeanalizowanie i podjęcie działań w tych miejscach, w których odbiór odpadów jest prowadzony nieefektywnie;
 - zwiększenie poziomu estetyki i czystości w gminie,
 - prowadzenie akcji edukacyjnej;
 - wprowadzenie do instytucji publicznych (urzędy, szkoły, instytucje, zakłady) zasad selektywnego zbierania odpadów;

- promocja i tworzenie lokalnych warunków do kompostowania odpadów z terenów zielonych i ogródków oraz odpadów kuchennych w zabudowie jednorodzinnej.

2. Redukcja strumienia odpadów trafiających na składowisko, w szczególności frakcji ulegającej biodegradacji

Na kierunek ten składać się będzie:

- wdrożenie przyjętego systemu gospodarowania odpadami, w ramach którego w zakładzie zagospodarowania odpadów strumień odpadów zmieszanych poddawany jest segregacji w celu otrzymania paliwa alternatywnego oraz separacji balastu; zagospodarowanie odpadów ulegających biodegradacji w kompostowni; paliwo alternatywne dostarczane do przemysłowych instalacji (cementownie, elektrownie, ciepłownie) na terenie miasta i województwa;
- redukcja strumienia odpadów ulegających biodegradacji u źródła, na obszarach charakteryzujących się wysokim procentem zabudowy niskiej;

3. Wzmocnienie obecnego systemu zarządzania gospodarką odpadową

Na ten kierunek składać się będzie:

- budowa adekwatnego do wyzwań systemu kontroli i monitorowania gospodarki odpadami;
- wzmocnienie roli administracji w kreowaniu gospodarki odpadami;
- udział w działaniach na rzecz utworzenia Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi, którego powstanie przewiduje WPGO.

Przyjęte cele i kierunki w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie Łubniany zostały uznane jako najważniejsze w całej gospodarce odpadowej. Należy podkreślić również bardzo ważny cel, jakim jest zapobieganie powstawaniu odpadów oraz minimalizowanie ich ilości oraz ich oddziaływania na środowisko. Za kierunki działań służących osiągnięciu tego celu należy uznać przede wszystkim:

- analizowanie i monitorowanie wpływu składowisk odpadów na środowisko gruntowo – wodne,
- prowadzenie kampanii edukacyjnych związanych ze wzrostem świadomości konsumentów na temat wpływu zakupów na gospodarkę odpadami,
- projektowanie wyrobów w sposób zapewniający ich długą trwałość,
- ograniczanie ilości opakowań (zwłaszcza z tworzyw sztucznych).

Dodatkowo na Urzędzie Gminy ciążą wymogi zapisane w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010 oraz WPGO, do których należy m.in.:

- objęcie umowami na odbieranie odpadów komunalnych 100% mieszkańców najpóźniej do końca 2007 r.,
- zapewnienie objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania określono w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami 2010 najpóźniej do końca 2007 r.,
- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maks. 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania tak, aby nie było składowanych:
 - w 2010 r. więcej niż 75%,
 - w 2013 r. więcej niż 50%,
 - w 2020 r. więcej niż 35%

masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.

Jak można zauważyć, minął już termin osiągnięcia części spośród wyżej wymienionych obowiązków. Nadal część z nich nie została zrealizowana i nie osiągnięto zakładanych rezultatów.

Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami przedstawia wojewódzki plan depozytowy dla poszczególnych gmin. Stanowi on również plan redukcji odpadów ulegających biodegradacji. Przedstawione są w nim dane o ilościach odpadów ulegających biodegradacji, które muszą zostać przetworzone przez poszczególne gminy w poszczególnych latach oraz wynikające z tego dopuszczalne ilości zmieszanych odpadów komunalnych ogółem kierowanych do składowania. W celu wyliczenia tej drugiej wartości koniecznym było założenie procentowego udziału frakcji ulegającej biodegradacji w masie wytworzonych odpadów komunalnych. W tym celu przyjęto wskaźnik z KPGO dla obszarów wiejskich: 36%. Zapisy wojewódzkiego planu depozytowego dla gminy Łubniany przedstawiają się następująco:

- 1) Ilość odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji, konieczna do zagospodarowania w sposób inny niż składowanie [Mg/rok]:
 - 2010 - 113
 - 2013 - 225
 - 2020 - 293

- 2) Dopuszczalna do składowania ilość odpadów komunalnych ogółem [Mg/rok]:
 - 2010 - 938
 - 2013 - 625
 - 2020 - 438

5.2. Proponowane systemy

Aby zrealizować wymienione cele i kierunki oraz wymogi WPGO KPGO 2010 zaproponowano dwa rozwiązania systemowe dla gospodarki odpadami komunalnymi różniące się między sobą w warstwie technicznej, ale oparte o jedno rozwiązanie w warstwie organizacyjnej, którym jest nowy podział województwa na Regiony Gospodarki Odpadami Komunalnymi.

Przygotowując propozycję nowych rozwiązań systemowych w gospodarce odpadami brano pod uwagę:

- kryterium zgodności z prawem,
- realizację celów, wymogów i kierunków opisanych powyżej,
- zasadę zwiększania bezpieczeństwa energetycznego i ekologicznego regionu poprzez rozwój systemów lokalnych.

Przydział do Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi

WPGO przewiduje powstanie 5 Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi (RGOK), w skład których będą wchodziły związki, porozumienia międzygminne, spółki międzygminne, bądź inne podmioty powołane w intencji wspólnego gospodarowania odpadami.

Gmina Łubniany została przypisana do Centralnego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi. Oprócz gminy Łubniany, do tego regionu wchodziłyby także inne gminy: Olszanka, Lewin Brzeski, Niemodlin, Prószków, Komprachcice, Dąbrowa, Popielów, Murów, Dobrzeń Wielki, Turawa, Ozimek, Chrzastowice, Tarnów Opolski, Opole. Region obejmowałby obszar zamieszkały łącznie przez 280,9 tysiąca osób.

W WPGO wskazano ośrodki miejskie, które będą pełniły wiodącą rolę w kreowaniu gospodarki odpadami. W nich powinny znajdować się kluczowe struktury zakładów zagospodarowania odpadów funkcjonujących w ramach zaprojektowanych Regionów Gospodarki Odpadami Komunalnymi. W przypadku Centralnego RGOK, według WPGO rolę

lidera w prowadzeniu prac związanych z wdrażaniem systemu gospodarki odpadami w regionie pełnić powinno miasto Opole.

Konieczne do osiągnięcia cele dotyczące zagospodarowania odpadów komunalnych, a w szczególności odpadów ulegających biodegradacji, w ramach poszczególnych RGOK, prezentuje WPGO. Pod kątem projektowania zakładów zagospodarowania odpadów dla każdego regionu należy dodać, iż do ilości możliwych do zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji (zawartych w strumieniu odpadów komunalnych) zasadnym jest dodanie masy komunalnych osadów ściekowych oraz odpadów ulegających biodegradacji pochodzących ze źródeł przemysłowych.

Rozwiązania systemowe gospodarki wytwarzanymi odpadami

WARIANT I – rozwój systemu gospodarki odpadami w zgodzie z WPGO

- 1) Gmina przystąpi do prac na rzecz utworzenia i sprawnego funkcjonowania Centralnego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi.
- 2) Do czasu uruchomienia systemu gospodarki odpadami wspólnego dla całego RGOK, gmina będzie przekazywać zmieszane odpady komunalne na składowisko w Opolu.
- 3) Gmina będzie prowadzić zdecydowane działania w celu objęcia 100% mieszkańców systemem odbioru odpadów komunalnych, a także promować segregację odpadów wytwarzanych przez mieszkańców.
- 4) Gmina będzie promować kompostowanie przydomowe odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Na terenach, gdzie powstają odpady roślinne z pielęgnacji terenów zielonych, działek oraz ogródków przydomowych, celowe jest ustawienie w okresie wiosenno - jesiennym kontenerów na odpady zielone. W stosunku do właścicieli ogródków działkowych należy podjąć próbę wdrożenia zasady kompostowania odpadów zielonych, zamiast spalania wysuszonych odpadów roślinnych.

Proponowany system zakłada wykorzystanie silnych stron województwa opolskiego oraz stara się zintegrować politykę w zakresie gospodarowania odpadami z innymi dokumentami strategicznymi, w tym z koncepcją rozwoju zrównoważonego, rozwoju energetyki odnawialnej, wykorzystania potencjału przemysłowego regionu. Propozycja ta opiera się na następujących podstawowych elementach:

- powołaniu centralnego regionu gospodarki odpadami komunalnymi i prowadzeniu w nim efektywnego odbierania, zbierania i rozdziału strumienia odpadów na poszczególne frakcje (surowce wtórne, odpady ulegające biodegradacji, balast);
- maksymalizacji odzysku energii poprzez produkcję paliwa alternatywnego i biogazu z konwersją do energii;
- odzysku energetycznym paliwa alternatywnego w instalacjach przygotowanych do korzystania z paliwa alternatywnego, mając na uwadze ich korzystne położenie.

Główne założenia wariantu przedstawiają się następująco:

1. W RGOK powinno być prowadzone intensywne selektywne zbieranie odpadów posegregowanych od mieszkańców (np. w podziale na tworzywa sztuczne, papier, szkło, bądź też ogólnie w podziale na odpady opakowaniowe i inne zmieszane), selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych i niebezpiecznych oraz innych, oraz system odbioru odpadów zmieszanych obejmujący 100% mieszkańców. Dodatkowo przy punktach wytwarzania znacznych ilości odpadów ulegających biodegradacji będzie prowadzone ich selektywne zbieranie. Na terenach niskiej zabudowy (peryferia miast, tereny wiejskie, osiedla domów jednorodzinnych) konieczny jest rozwój selektywnego zbierania

odpadów, za pomocą systemu workowego bądź pojemników przystosowanych do zbierania odpadów segregowanych, natomiast na terenach zabudowy typowo miejskiej i wielorodzinnej – rozwój selektywnego zbierania metodą donoszenia do kontenerów lub pawilonów. Możliwym jest zastosowanie także innych systemów zbierania, zależnie od lokalnych uwarunkowań i posiadanych środków. Koniecznym jest rozwój metod zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji już u źródła poprzez wdrażanie do stosowania przez mieszkańców terenów zabudowy jednorodzinnej przydomowych kompostowników.

2. W systemie prowadzonym przez RGOK funkcjonować będzie uruchomiona sortownia dla odpadów zebranych selektywnie oraz linia produkcji paliwa alternatywnego, którego „bazą” są zmieszane odpady komunalne. Istotą tego punktu (etapu) jest wydzielenie frakcji przeznaczonej do produkcji paliwa alternatywnego, frakcji do dalszej obróbki mechaniczno-biologicznej, odpadów nadających się do odzysku materiałowego oraz odpadów niebezpiecznych. Szczegółowe ustalenia techniczne i technologiczne powinny zostać opracowane w dokumentach projektowych i w studiach wykonalności.
3. W powiecie utrzymywana będzie instalacja kompostowania odpadów ulegających biodegradacji zebranych selektywnie. Dopuszczalnym jest także kierowanie odpadów do kompostowni w Opolu . Do kompostowni trafiałyby przede wszystkim odpady z utrzymania terenów zielonych oraz ogrodów, jednak zasadnym jest również zapewnienie możliwości kierowania do kompostowni odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych selektywnie ze strumienia odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców.
4. Prowadzone będą działania w celu powstania regionalnej instalacji mechaniczno – biologicznego zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji w ramach RGOK. Ze względu na koszty środowiskowe i ekonomiczne prowadzenia instalacji, zasadność wykorzystywania odnawialnych źródeł energii oraz problemy z wykorzystaniem kompostu wytwarzanego z frakcji zmieszanych odpadów komunalnych ulegającej biodegradacji - rekomenduje się tworzenie instalacji fermentacji odpadów. Zapis ten nie wyklucza możliwości powstania kompostowni odpadów ulegających biodegradacji zebranych selektywnie lub wydzielonych ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych, w przypadkach uzasadnionych lokalną specyfiką (morfologią) odpadów i rachunkiem ekonomicznym. Oprócz frakcji wydzielonej z odpadów komunalnych w sortowniach, instalacja mogłaby być również zasilana odpadami z rolnictwa oraz innymi odpadami, których charakter uzasadnia ich zastosowanie w procesie fermentacji.
5. Istotnym elementem systemu jest instalacja do produkcji paliwa alternatywnego, produkująca paliwo pod kątem jego odzysku energetycznego w cementowni, elektrowni lub w ciepłowniach komunalnych. Przygotowane paliwo alternatywne będzie kierowane do cementowni, elektrowni bądź ciepłowni komunalnych celem wykorzystania w procesie odzysku energetycznego.
6. W ramach RGOK (niekoniecznie w gminie Łubniany) uruchomiony będzie co najmniej jeden punkt do demontażu odpadów wielkogabarytowych. Oprócz typowych odpadów tego typu, pochodzących ze źródeł komunalnych, ważnym elementem może być tu prowadzenie działalności w zakresie rozdrobnienia opon wielkogabarytowych poprzez ich cięcie do rozmiarów zbliżonych do opon, które są przetwarzane w procesie odzysku energetycznego przez cementownie.
7. Odpady niebezpieczne, które mieszkańcy uprzednio wyselekcjonują ze strumienia wytworzonych przez nich odpadów komunalnych, powinny być zbierane w oparciu o punkty gromadzenia odpadów niebezpiecznych, punkty sprzedaży wybranych produktów (leki, pestycydy, baterie i akumulatory). Dodatkowo firma zbierająca odpady komunalne powinna okresowo, z częstotliwością 2 razy do roku, dokonywać objazdowego zbierania (odbierania) odpadów po wcześniejszym zawiadomieniu mieszkańców (analogicznie można postąpić ze zbieraniem zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz odpadów wielkogabarytowych). Zasadnym jest, by

objazdową zbiórkę odpadów niebezpiecznych wysegregowanych przez osoby fizyczne powiązywać z objazdową zbiórką odpadów wielkogabarytowych).

8. Odpady budowlane będą zbierane i odbierane do kontenerów a następnie kierowane do odzysku w instalacjach odzysku.

WARIANT II – samodzielny rozwój systemu gospodarki odpadami

1) Gmina utrzymuje i rozwija system gospodarki odpadami komunalnymi niezależnie od działań realizowanych w związku z powołaniem i funkcjonowaniem Centralnego Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi.

2) Gmina będzie opierać swoją gospodarkę odpadami na działaniach związanych z przekazywaniem odpadów na składowisko w Opolu.

3) Gmina będzie prowadzić zdecydowane działania w celu objęcia 100% mieszkańców systemem odbioru odpadów komunalnych, a także promować segregację odpadów wytwarzanych przez mieszkańców.

4) Gmina będzie promować kompostowanie przydomowe odpadów komunalnych ulegających biodegradacji. Na terenach, gdzie powstają odpady roślinne z pielęgnacji terenów zielonych, działek oraz ogródków przydomowych, celowe jest ustawienie w okresie wiosenno - jesiennym kontenerów na odpady zielone. W stosunku do właścicieli ogródków działkowych należy podjąć próbę wdrożenia zasady kompostowania odpadów zielonych, zamiast spalania wysuszonych odpadów roślinnych.

5) Zasadnym jest wsparcie prac na rzecz uruchomienia punktu do demontażu odpadów wielkogabarytowych. Oprócz typowych odpadów tego typu, pochodzących ze źródeł komunalnych, ważnym elementem może być tu prowadzenie działalności w zakresie rozdrobnienia opon wielkogabarytowych poprzez ich cięcie do rozmiarów zbliżonych do opon, które są przetwarzane w procesie odzysku energetycznego przez cementownie.

6) Odpady niebezpieczne, które mieszkańcy uprzednio wyselekcjonują ze strumienia wytworzonych przez nich odpadów komunalnych, powinny być zbierane w oparciu o punkty gromadzenia odpadów niebezpiecznych oraz punkty sprzedaży wybranych produktów (leki, pestycydy, baterie i akumulatory). Dodatkowo firma zbierająca odpady komunalne powinna okresowo, z częstotliwością 2 razy do roku, dokonywać objazdowego zbierania (odbierania) odpadów po wcześniejszym zawiadomieniu mieszkańców (analogicznie można postąpić ze zbieraniem zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz odpadów wielkogabarytowych). Zasadnym jest, by objazdową zbiórkę odpadów niebezpiecznych wysegregowanych przez osoby fizyczne powiązywać z objazdową zbiórką odpadów wielkogabarytowych).

7) Odpady budowlane byłyby zbierane i odbierane do kontenerów a następnie kierowane do odzysku w instalacjach odzysku.

5.3. Propozycja wyboru

W efekcie przeprowadzonej analizy uznano, iż pod względem środowiskowym, finansowym, prawnym i logistycznym, najlepszy jest wybór I wariantu systemu zagospodarowania odpadów. Jedynie ten wariant daje szansę na spełnienie wymagań prawnych nałożonych na gminę. Natomiast oparcie systemu gospodarki odpadami na działaniach zarysowanych w drugim wariantcie – daje iluzoryczne szanse rozwiązania problemów gospodarki odpadami, ale jedynie w krótkoterminowej perspektywie czasowej.

Uzasadnione jest to tym, że działania podejmowane w skali powiatu mogą co najwyżej zakończyć się wybudowaniem sortowni odpadów, która w dłuższej perspektywie czasowej jest całkowicie niewystarczającym elementem systemu który nie zapewni spełnienia prawnych wymogów. W skali długookresowej jedynie I wariant daje szansę rozwiązania problemów gospodarki odpadami. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż prowadzone obecnie działania nie kłócą się z działaniami podejmowanymi w ramach I i II wariantu, gdyż będą one w przyszłości elementem regionalnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

6. Monitorowanie realizacji planu

6.1 Instrumenty zarządzania gospodarką odpadami

Podstawą właściwej oceny wdrażania założeń planu gospodarki odpadami oraz określenia problemów w osiąganiu założonych celów jest prawidłowy i jednolity system sprawozdawczości, oparty na zestawie określonych wskaźników. Powinien on zapewnić stałą kontrolę jakości zarządzania gospodarką odpadami, planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych oraz pozwolić regulować działalność podmiotów na rynku odpadów a jednocześnie ułatwiać funkcjonowanie systemu wydawania decyzji, udzielania zezwoleń i egzekucji.

Obecny system monitorowania stanu gospodarki odpadami nie zapewnia spójności danych. Istniejące bazy nie są w wystarczającym stopniu uzupełniane informacjami, a dane w nich zawarte w wielu przypadkach znacznie się między sobą różnią. Szczególnie dużym problemem jest uzyskanie informacji dotyczących odpadów komunalnych. Do 2007 r. podmioty odbierające odpady komunalne nie miały obowiązku wykazywać ich ilości w rocznych sprawozdaniach składanych marszałkowi województwa (zbiorczych zestawieniach danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów). Począwszy od 2007 r., sytuacja ta uległa zmianie i podmioty te będą raportować dane o odpadach komunalnych. Biorąc jednak pod uwagę stan obecny, w dalszym ciągu problemową pozostanie kwestia niewywiązywania się podmiotów z obowiązku ewidencjonowania odpadów. Służby kontrolne nie są w stanie dotrzeć do wszystkich „niewywiązujących się”, a sankcje karne, o ile w ogóle są nakładane, nie są na tyle dotkliwe, aby skutkowały nagłą poprawą. Poza tym w dalszym ciągu największą ilością danych dotyczących odpadów komunalnych dysponują gminy. Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity: Dz. U. z 2005 r. nr 236, poz. 2008, z późn.zm.) gminy powinny otrzymywać informacje od przedsiębiorstw komunalnych odnośnie ilości zebranych na ich terenie odpadów oraz sposobów gospodarowania nimi. Niestety, firmy te nie zawsze przekazują informacje w pełny i prawidłowy sposób, skutkiem czego sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami mogą nie obrazować rzeczywistego stanu gospodarki odpadami na terenie gminy.

Wyżej wymienione problemy w przepływie informacji powinny zostać rozwiązane w formie odpowiednich przepisów. Zasadnym byłoby stworzenie takiego systemu prawnego, który skutecznie dyscyplinowałby organy ochrony środowiska każdego szczebla za brak egzekwowania wynikających z prawa obowiązków sprawozdawczych. Jednak w obliczu niewystarczającej skuteczności obowiązującego prawa, należy przewidzieć inne rozwiązania organizacyjne.

6.2 Monitorowanie realizacji planu gospodarki odpadami

Ocenę realizacji celów wskazanych w niniejszym dokumencie prowadzić się będzie w oparciu o porównanie wskaźników przedstawionych w poniższej tabeli, odpowiadających założonym w planie celom. Podstawowymi źródłami informacji niezbędnymi do dokonania przedmiotowej oceny będą przede wszystkim:

1. Wojewódzki System Odpadowy (WSO) prowadzony przez Marszałka Województwa Opolskiego.
2. Sprawozdania od podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych.
3. Monitoring prowadzony przez instytucje:
 - Urząd Gminy w Łubnianach,
 - Główny i Wojewódzki Urząd Statystyczny,
 - Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Opolu,
 - dane własne Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego,

W celu nadzoru nad realizacją opracowanego planu przyjęto wskaźniki, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych celów i zadań.

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Wartość wskaźnika na rok bazowy 2007	Wartość wskaźnika na rok sprawozdawczy
1.	Odsetek mieszkańców objętych zorganizowanym systemem zbierania odpadów komunalnych	%	78	
2.	Masa zebranych odpadów komunalnych – ogółem	Mg	1 554,16	
3.	Masa odpadów komunalnych zebrana selektywnie	Mg	39,6	
4.	Masa odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane odpady komunalne	Mg	1 514,52	
5.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane, poddanych przetwarzaniu metodami mechaniczno-biologicznymi	%	0	
6.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane, które przetworzono na paliwo alternatywne	%	0	
7.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych jako zmieszane, składowanych bez przetwarzania/ z przetwarzaniem	%	97,4	
8.	Odsetek masy odpadów komunalnych zebranych selektywnie poddanych odzyskowi: ⇒ bez odzysku organicznego ⇒ poddanych odzyskowi organicznemu	%	11. 2,6 12. b.d.	
9.	Odsetek masy zebranych odpadów komunalnych poddanych unieszkodliwianiu (poza składowaniem)	%	2,6	
10.	Odsetek masy zebranych odpadów	%	97,4	

	komunalnych poddanych składowaniu			
11.	Masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, składowanych na składowisku odpadów	Mg	Brak danych	
12.	Środki finansowe wydatkowane na budowę lub modernizację instalacji gospodarki odpadami ⇒ ogółem, w tym: ⇒ z funduszy UE	PLN	Brak danych	
13.	Środki finansowe poniesione na gospodarkę odpadami (koszty eksploatacyjne systemu)	PLN	Brak danych	
14.	Liczba „dzikich wysypisk” odpadów	szt.	????	
15.	Udział gminy w strukturach ponadgminnych dla realizacji regionalnych zakładów zagospodarowania odpadów (zgodnie z ustaleniami w WPGO)	Tak/nie	Nie	

Wartości wskaźników w roku bazowym poprzedzającym okres sprawozdawczy – zawarte winny być w sprawozdaniu z realizacji planu gospodarki odpadami.

Należy dodać, że w ciągu najbliższych lat wysoce prawdopodobnym jest pojawienie się przepisów, które będą weryfikować (i prawdopodobnie podwyższać) wartości wyżej wymienionych wskaźników. Ponadto pojawią się nowe uregulowania prawne, które pośrednio i bezpośrednio będą wpływać na gospodarkę odpadami. Dotyczy to zwłaszcza takich zagadnień, jak:

- przepisy normujące właściwości paliw alternatywnych i pozostałości po procesach biologicznej obróbki,
- przepisy precyzujące gospodarowanie odpadami ulegającymi biodegradacji (zwłaszcza w zakresie określania udziału frakcji ulegającej biodegradacji w odpadach komunalnych kierowanych do składowania),
- przepisy o dopuszczalnych poziomach ilości i jakości odpadów kierowanych do składowania,
- przepisy o traktowaniu odpadów jako odnawialnych źródeł energii,
- podnoszenie poziomów odzysku i recyklingu wybranych grup produktów i odpadów.

7. Harmonogram rzeczowo-finansowy

W celu spełnienia celów i kierunków działań założonych w niniejszym planie, określono zadania przewidziane do realizacji wraz ze wskazaniem jednostek odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań i terminami realizacji tych zadań.

W tabeli 7.1.1 zamieszczono harmonogram rzeczowo – finansowy realizacji zadań w gospodarce odpadami wraz z określeniem źródeł finansowania tych przedsięwzięć.

Tabela 7.1.1 Harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji zadań w gospodarce odpadami wraz z określeniem źródeł finansowania przedsięwzięć w gospodarce odpadami.

Lp.	Zadanie	Okres realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Szacunkowe koszty [tys. zł]	Źródła finansowania
1.	Współtworzenie i udział gminy w strukturze ponad gminnej - regionie gospodarki odpadami komunalnymi	2008-2011	Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy	-	-
2.	Rekultywacja nieczynnego składowiska odpadów komunalnych w Kępie	2008-2012	Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy	600	RPO WO, WFOŚiGW, PROW
3.	Współtworzenie regionalnego zakładu zagospodarowania odpadów (w ramach RGOK)	2008-2015	Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, GZGKiM	koszty dla Gmin proporcjonalne do wielkości udziału	NFOŚiGW / WFOŚiGW / MFEONGMF / RPO WO 2007-2013 / PO IiŚ 2007-2013 / środki własne j.o. / PROW
4.	Objęcie zorganizowanym systemem zbieraniem odpadów komunalnych wszystkich mieszkańców gminy	2008 -czerwiec 2009	Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, GZGKiM	-	-
5.	Objęcie wszystkich mieszkańców gminy systemem selektywnego zbierania poszczególnych frakcji odpadów komunalnych (w tym – niebezpiecznych oraz wielkogabarytowych) oraz rozwój tego systemu	2008 –czerwiec 2009	Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, GZGKiM	-	-
6.	Finansowanie selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych i niebezpiecznych ze źródeł komunalnych (np. finansowanie koszy do zbiórki selektywnej)	2008 - 2011	Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy, GZGKiM	20	środki własne
7.	Aktualizacja gminnego planu gospodarki odpadami	2012	Wójt	10	środki własne
8.	Sporządzenie sprawozdania z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami: => Sprawozdanie z realizacji PGO za lata 2007 – 2008	=> koniec marca 2009 => koniec marca 2011	Wójt	5	środki własne

	=> Sprawozdanie z realizacji PGO za lata 2009 – 2010				
9.	Wydanie decyzji w sprawie usuwania odpadów z miejsc na ten cel nieprzeznaczonych i wydanie decyzji zmierzających do uzyskania pożądanego stanu	2008 - 2010	Wójt	-	-
10.	Akcja edukacyjna wśród mieszkańców gminy na temat związków prawidłowego gospodarki odpadami z oddziaływaniem na środowisko	2009-2015	Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy	30 (rocznie)	środki własne, PFOŚiGW
11.	Dostosowanie „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy” do zaktualizowanego planu gospodarki odpadami i przepisów prawa	nie później niż 3 mies. od daty uchwalenia APGO	Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy	-	-
12.	Dostosowanie wymagań stawianym przedsiębiorcom ubiegającym się o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości do APGO i „Regulaminu...” oraz dokonanie aktualizacji wydanych decyzji	Nie później niż 6 miesięcy od daty wejścia w życie Uchwały w sprawie „Regulaminu...”	Wójt, Rada Gminy, Urząd Gminy	-	-
13.	Wsparcie kadrowe służb ochrony środowiska	2009 - 2015	Wójt, Urząd Gminy	-	-
14.	Usuwanie „dzikich wysypisk”	2009 - 2012	Urząd Gminy	200	Środki własne
15.	Przeprowadzenie weryfikacji wielkości średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych przez jednego mieszkańca gminy oraz składu morfologicznego odpadów komunalnych w drodze badań	2012	Urząd Gminy	Poniesione koszty badań	Środki własne

MFEOG NMF – Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy

NFOŚiGW – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

PO IiŚ 2007-2013 – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013

PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

RPO WO 2007-2013 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego na lata 2007-2013

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu

8. Źródła finansowania

Zbilansowanie możliwości

Dofinansowanie w zakresie gospodarki odpadami jest możliwe z następujących źródeł:

- ✓ Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego Działania 4.1 *Infrastruktura wodno-ściekowa i gospodarka odpadami*
- ✓ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko Działanie 2.1 *Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych*
- ✓ Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- ✓ Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu
- ✓ fundusze powiatowe i gminne
- ✓ kredyty i pożyczki preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska, Fundację Rozwoju Śląska Opolskiego
- ✓ kredyty międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Bank Światowy)
- ✓ kredyty i pożyczki udzielane przez banki komercyjne
- ✓ Ekofundusz
- ✓ Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy
- ✓ Konkurs „Polska wolna od azbestu”
- ✓ Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

Regionalny Program Operacyjny Województwa Opolskiego

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego nie przewiduje się budowy nowych składowisk odpadów za wyjątkiem składowisk na wyroby zawierające azbest, zaś nacisk zostanie położony na zapewnienie wtórnego wykorzystania odpadów.

Uprawnionymi podmiotami do otrzymania dofinansowania na inwestycje w zakresie gospodarki odpadami są:

- ✓ jednostki samorządu terytorialnego lub jednostki organizacyjne wykonujące zadania jst
- ✓ związki, porozumienia i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego
- ✓ podmioty (w tym spółki prawa handlowego) wykonujące usługi publiczne, w których większość udziałów lub akcji posiada województwo opolskie, powiat, gmina, miasto, związek międzygminny lub Skarb Państwa
- ✓ podmioty wybrane w trybie przepisów ustawy Prawo Zamówień Publicznych, wykonujące usługi publiczne w obszarze objętym wsparciem w ramach działania na podstawie odrębnej, obowiązującej umowy, zawartej z jednostką samorządu terytorialnego (również na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego).

Podstawowym celem RPO WO jest zwiększenie stopnia segregacji odpadów komunalnych oraz recyklingu i odzysku odpadów. Nacisk w ramach gospodarki odpadami w województwie opolskim będzie położony także na likwidację dzikich składowisk, rekultywację zdegradowanych terenów oraz budowę składowisk na odpady zawierające azbest lub rozbudowę istniejących o kwatery na te odpady.

Rodzaje projektów:

- ✓ zamknięcie i rekultywacja składowisk odpadów, bądź ich części
- ✓ budowa nowego składowiska o zasięgu regionalnym (bądź rozbudowa istniejących o dodatkowe kwatery) na wyroby zawierające azbest
- ✓ instalacje (budowa obiektów lub zakup urządzeń) służące do przetwarzania i wykorzystywania odpadów (w tym kompostownie) oraz likwidacji i neutralizacji złożonych

odpadów zagrażających środowisku (w tym instalacje recyklingu, instalacje wykorzystujące gaz składowiskowy)

- ✓ zwiększenie zasięgu oddziaływania istniejących systemów segregacji odpadów poprzez zakup nowych urządzeń i wyposażenia (np. pojemniki na odpady)
- ✓ budowa obiektów lub zakup urządzeń wchodzących w skład systemów zbierania odpadów ze strumienia odpadów komunalnych.

Warunki szczególne, które musi spełnić wnioskodawca, aby jego projekt mógł otrzymać dofinansowanie:

- ✓ projekty zgodne z aktualnym Planem Gospodarki Odpadami Województwa Opolskiego
- ✓ wsparcie systemów i instalacji obsługujących poniżej 150 tys. mieszkańców
- ✓ w ramach jednego konkursu ogłaszanego przez Instytucję Zarządzającą dany Beneficjent może aplikować o dofinansowanie jednego projektu

W ramach RPO WO w przypadku projektów w obszarze gospodarki odpadami maksymalna wartość projektu nie może przekroczyć 5 mln euro.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

Celem Programu w zakresie gospodarki odpadami jest redukcja ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenie udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi i unieszkodliwianiu innymi metodami niż składowanie oraz likwidacja zagrożeń wynikających ze składowania odpadów zgodnie z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami.

W zakresie gospodarki odpadami wspierane będą działania w zakresie zapobiegania oraz ograniczania wytwarzania odpadów komunalnych, wdrażania technologii odzysku, w tym recyklingu, wdrażania technologii ostatecznego unieszkodliwiania odpadów komunalnych, a także likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów oraz rekultywacja terenów zdegradowanych.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w zakresie gospodarki odpadami realizowane będą duże inwestycje według listy indykatywnej oraz w drodze konkursu inwestycje z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi dotyczące instalacji i systemów obsługujących min. 150 tys. mieszkańców. Będą dofinansowane inwestycje, które przyczyniają się wdrożenia nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, w tym termicznego przekształcania odpadów oraz intensyfikacji odzysku, a także recyklingu odpadów oraz ich unieszkodliwiania w procesach innych niż składowanie, a także likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów zgodnie z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami.

W ramach priorytetu oprócz inwestycji z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi dotyczące instalacji i systemów obsługujących min. 150 tys. mieszkańców, będą realizowane duże inwestycje. W ramach działania budowane będą instalacje umożliwiające przygotowanie odpadów do procesów odzysku, w tym recyklingu lub unieszkodliwiania poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych w procesach innych niż składowanie. Ponadto będzie realizowane tworzenie kompleksowych systemów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w szczególności niebezpiecznych, a także odpadów wielkogabarytowych i budowlanych. Będą podejmowane również działania na rzecz likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów zgodnie z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami obsługujących minimum 150 tys. mieszkańców.

Przykładowe rodzaje projektów realizowane w ramach PO IiŚ w obszarze gospodarki:

- ✓ kompleksowe systemy gospodarowania odpadami komunalnymi od projektu do realizacji, uwzględniające co najmniej: działania prewencyjne, selektywne zbieranie, przygotowanie odpadów do odzysku lub unieszkodliwiania oraz, o ile wynika to z planów gospodarki odpadami, instalacje do odzysku, w tym recyklingu oraz unieszkodliwiania, a także działania na rzecz likwidacji zagrożeń wynikających ze składowania odpadów zgodnie z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami;
- ✓ budowa:

- punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w szczególności odpadów niebezpiecznych,
 - składowisk (wyłącznie jako element zakładu zagospodarowania odpadów),
 - instalacji umożliwiających przygotowanie odpadów do procesów odzysku, w tym recyklingu,
 - instalacji do odzysku, w tym recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych,
 - instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych z odzyskiem energii,
 - instalacji do unieszkodliwiania odpadów komunalnych w procesach innych niż składowanie,
- ✓ dostosowanie istniejących składowisk odpadów do obowiązujących przepisów,
 - ✓ przygotowanie kompleksowej dokumentacji niezbędnej do wnioskowania i realizacji przedsięwzięcia w ramach działania.

Podmiotami uprawnionymi do otrzymania dofinansowania na inwestycje w zakresie gospodarki odpadami są:

- ✓ jednostki samorządu terytorialnego i ich związki,
- ✓ podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego.

W ramach POliŚ nie ma żadnych ograniczeń co do minimalnej, czy też maksymalnej wartości projektu.

Projekt, aby mógł otrzymać dofinansowanie w ramach PO liŚ powinien spełniać bezwzględnie następujące kryteria:

- ✓ projekt nie może obejmować wyłącznie budowy, rozbudowy lub modernizacji składowiska odpadów
- ✓ koszty przeznaczone na rekultywację składowisk odpadów nie mogą przekroczyć 10% całkowitego kosztu inwestycji
- ✓ projekt z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi obsługujący minimalnie 150 tys. mieszkańców
- ✓ zgodność projektu z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Narodowy Fundusz stosuje następujące formy pomocy finansowej:

- 1) pożyczki preferencyjne,
- 2) pożyczki płatnicze,
- 3) kredyty udzielane ze środków Narodowego Funduszu przez banki w ramach linii kredytowych,
- 4) dotacje,
- 5) dopłaty do oprocentowania preferencyjnych kredytów i pożyczek,
- 6) pożyczki w ramach umowy konsorcjum,
- 7) promesy pomocy finansowej przedsięwzięcia,
- 8) poręczenia spłaty kredytów oraz zwrotu środków przyznanych przez rządy państw obcych i organizacje międzynarodowe, przeznaczonych na realizację zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zgodnie z ustawą z 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. 2003 r. nr 174 poz. 1689 z późn.zm.). Udzielając poręczenia Narodowy Fundusz wymaga zabezpieczeń na okoliczność roszczeń wynikających z tytułu wykonywania obowiązków poręczyciela i pobiera opłatę prowizyjną,

- 9) umorzenia pożyczek preferencyjnych,
- 10) przekazanie środków jednostkom budżetowym.

Zgodnie z listą priorytetowych Programów NFOŚiGW następujące inwestycje w obszarze ochrony powierzchni ziemi, gospodarowania odpadami i zasobami będą mogły otrzymać wsparcie finansowe:

- ✓ kompleksowe systemy gospodarowania odpadami komunalnymi od projektu do realizacji, uwzględniające co najmniej: działania prewencyjne, selektywne zbieranie, przygotowanie odpadów do odzysku lub unieszkodliwiania oraz, o ile wynika to z planów gospodarki odpadami, instalacje do odzysku, w tym recyklingu oraz unieszkodliwiania,
- ✓ budowa:
 - punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w szczególności odpadów niebezpiecznych,
 - instalacji umożliwiających przygotowanie odpadów do procesów odzysku, w tym recyklingu,
 - instalacji do odzysku, w tym recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych,
 - instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych z odzyskiem energii,
 - instalacji do unieszkodliwiania odpadów komunalnych w procesach innych niż składowanie,
- ✓ kształtowanie postaw konsumentów w zakresie selekcji odpadów,
- ✓ modernizacja instalacji termicznego unieszkodliwiania odpadów (w kierunku obniżenia emisji zanieczyszczeń do powietrza),
- ✓ dostosowanie istniejących składowisk odpadów do obowiązujących przepisów,
- ✓ przygotowanie dokumentacji niezbędnej do wnioskowania i realizacji przedsięwzięcia (w tym studium wykonalności, dokumentacja techniczna dla projektów, dokumentacja przetargowa),
- ✓ racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami poprzez wsparcie dla wdrożenia nowych technologii w zakresie ograniczania materiałochłonności i ilości wytwarzanych odpadów innych niż komunalne,
- ✓ wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów użytkowych lub niebezpiecznych,
- ✓ zagospodarowanie odpadów opakowaniowych i użytkowych,
- ✓ zagospodarowanie i unieszkodliwianie substancji kontrolowanych,
- ✓ zbieranie i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz gospodarowanie odpadami powstałymi w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Beneficjenci NFOŚiGW w obszarze gospodarki odpadami:

- 1) Kompleksowe systemy gospodarowania odpadami komunalnymi od projektu do realizacji, uwzględniające, co najmniej: działania prewencyjne, selektywne zbieranie, przygotowanie odpadów do odzysku lub unieszkodliwiania oraz, o ile wynika to z planów gospodarki odpadami, instalacje do odzysku (w tym recyklingu) oraz unieszkodliwiania.

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego (jst) i ich związki,
- przedsiębiorcy oraz podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych jst.,
- podmioty odpowiedzialne za realizację zadań, które uzyskały dofinansowanie w ramach Priorytetu (osi) II: Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, Programu Infrastruktura i Środowisko.

2) Budowa:

- ✓ punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w szczególności odpadów niebezpiecznych,
- ✓ instalacji umożliwiających przygotowanie odpadów do procesów odzysku, w tym recyklingu,
- ✓ instalacji do odzysku, w tym recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych,
- ✓ instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych z odzyskiem energii,
- ✓ instalacji do unieszkodliwiania odpadów komunalnych w procesach innych niż składowanie.

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego i ich związki,
- przedsiębiorcy oraz podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego,
- podmioty odpowiedzialne za realizację zadań, które uzyskały dofinansowanie w ramach Priorytetu (osi) II: Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, Programu Infrastruktura i Środowisko.

3) Kształtowanie postaw konsumentów w zakresie selekcji odpadów

Kształtowanie postaw społecznych sprzyjających ochronie środowiska, w tym w zakresie selekcji odpadów poprzez kampanie informacyjno-promocyjne dotyczące wybranych aspektów środowiska i jego ochrony prowadzone z udziałem środków masowego przekazu, społecznych organizacji ekologicznych i innych podmiotów, w tym badania opinii publicznej ex-ante i ex-post. Ocena merytoryczna wniosku ma na celu dokonanie wyboru najciekawszych pod względem merytorycznym i dydaktycznym projektów, które gwarantują realizację celów programu, jak również zapewniają osiągnięcie optymalnego efektu rzeczowego i ekologicznego.

4) Modernizacja instalacji termicznego unieszkodliwiania odpadów (w kierunku obniżenia emisji zanieczyszczeń do powietrza)

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego (jst) i ich związki,
- przedsiębiorcy oraz podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych jst.

5) Dostosowanie istniejących składowisk odpadów do obowiązujących przepisów

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego (jst) i ich związki,
- podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych jst,
- podmioty działające w imieniu Skarbu Państwa,
- podmioty odpowiedzialne za realizację zadań, które uzyskały dofinansowanie w ramach Priorytetu (osi) II: Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, Programu Infrastruktura i Środowisko ”.

Beneficjentami nie mogą być podmioty, dla których pomoc publiczna, na rekultywację zgodnie z pkt 38 Wspólnotowych wytycznych dotyczących pomocy państwa na rzecz ochrony środowiska naturalnego (Dz. Urz. WE C 37,3.02.2001) jest niedopuszczalna.

6) Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami poprzez wsparcie dla wdrożenia nowych technologii w zakresie ograniczania materiałochłonności i ilości wytwarzanych odpadów innych niż komunalne. Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego (jst) i ich związki,
- przedsiębiorcy oraz podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych jst, w tym:

- podmioty uzyskujące wsparcie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

7) Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów poużytkowych lub niebezpiecznych, zagospodarowanie odpadów opakowaniowych i poużytkowych.

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego (jst) i ich związki,
- przedsiębiorcy oraz podmioty świadczący usługi z zakresu zadań własnych jst,
- podmioty uzyskujące wsparcie z wpływów pochodzących z opłat wynikających z ustawy z dnia 11 maja 2001r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej, w tym:
- podmioty uzyskujące wsparcie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

8) Zagospodarowanie i unieszkodliwianie substancji kontrolowanych

Beneficjenci:

- jednostki samorządu terytorialnego (jst) i ich związki,
- przedsiębiorcy oraz podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych jst,
- podmioty uzyskujące wsparcie z wpływów pochodzących z opłat wynikających z ustawy z zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową (Dz. U. nr 121, poz. 1263),
w tym:
- podmioty uzyskujące wsparcie ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

9) Zbieranie i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz gospodarowanie odpadami powstałymi w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Beneficjenci:

- gminy, które ponoszą koszty w zakresie zbierania porzuconych pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- przedsiębiorcy prowadzący stacje demontażu, którzy spełniają wymagania dla uzyskania dopłat do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji;
- podmioty prowadzące działania inwestycyjne w zakresie gospodarowania odpadami powstałymi w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji (przedsiębiorcy prowadzący stację demontażu, przedsiębiorcy prowadzącemu strzępiarkę lub inną instalację przetwarzania, odzysku lub recyklingu odpadów pochodzących z pojazdów wycofanych z eksploatacji, przedsiębiorcy prowadzący punkt zbierania pojazdów).

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Zgodnie z priorytetowymi kierunkami WFOŚiGW w Opolu w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gospodarki odpadami, będą wspierane przede wszystkim następujące inwestycje:

- ✓ ochrona i racjonalne wykorzystanie gleb z dostosowaniem formy zagospodarowania oraz kierunków i intensywności produkcji do ich naturalnego potencjału przyrodniczego,
- ✓ rekultywacja gleb zdegradowanych,
- ✓ minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów,
- ✓ wprowadzenie systemowej gospodarki odpadami komunalnymi, zapewniającej osiągnięcie ustalonych dla województwa limitów i poziomu odzysku,
- ✓ utworzenie 5 - 6 regionalnych składowisk odpadów oraz 2 - 3 zakładów segregacji i przerobu odpadów komunalnych,

- ✓ wprowadzenie nowoczesnego systemu unieszkodliwiania i gospodarczego wykorzystania odpadów powstających w sektorze gospodarczym,
- ✓ pełne zagospodarowanie odpadów niebezpiecznych.

Powiatowe i Gminne Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Jednostki organizacyjne gmin, spółki z udziałem gmin, organizacje pozarządowe mogą starać się pozyskać dofinansowanie w ramach Gminnych lub Powiatowych Funduszy Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na zadania usprawniające gospodarkę odpadami.

Bank Ochrony Środowiska

Kredyt ekologiczny jest przyznawany na zakup lub montaż wyrobów służących ochronie środowiska. Wszystkie podmioty mogą starać się o pozyskanie preferencyjnego kredytu. Maksymalna kwota kredytu może wynieść do 100% kosztów zakupu i kosztów montażu, przy czym koszty montażu mogą być kredytowane w jednym z poniższych przypadków:

- gdy Sprzedawca, z którym Bank podpisał porozumienie jest jednocześnie Wykonawcą,
- gdy Wykonawca jest jednostką autoryzowaną przez Sprzedawcę, z którym Bank podpisał porozumienia,
- gdy Bank podpisał z Wykonawcą porozumienie dotyczące montażu urządzeń i wyrobów zakupionych wyłącznie na zasadach obowiązujących dla niniejszego produktu.

Okres kredytowania wynosi do 5 lat. Oprocentowanie jest zmienne, ustalone na podstawie uchwały Zarządu BOŚ S.A. W przypadku zawarcia umowy pomiędzy Bankiem a sprzedawcą, bądź producentem urządzeń kredyty udzielone na zakupy tych urządzeń mogą być oprocentowane od 1% w skali roku.

Fundacja Rozwoju Śląska Opolskiego

Pożyczki przyznawane są przedsiębiorcom działającym na terenie województwa opolskiego realizującym przedsięwzięcia przyczyniające się do rozwoju gospodarczego firmy, w tym do tworzenia nowych miejsc pracy w województwie opolskim. O pożyczki mogą ubiegać się również przedsiębiorstwa z udziałem jednostek samorządu terytorialnego. Środki uzyskane z pożyczki mogą być przeznaczone na cele bezpośrednio związane z prowadzoną działalnością. Pożyczki są udzielane wyłącznie małym przedsiębiorcom, zgodnie z ustawą z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. nr 173, poz.1807 z późn.zm.).

Fundacja EkoFundusz

Zadaniem Fundacji jest dofinansowanie przedsięwzięć w dziedzinie ochrony środowiska, które mają nie tylko istotne znaczenie w skali regionu czy kraju, ale także wpływają na osiągnięcie celów ekologicznych uznanych za priorytetowe w skali europejskiej lub światowej. Ta specyfika EkoFunduszu uniemożliwia mu finansowanie przedsięwzięć, których celem jest rozwiązywanie tylko lokalnych problemów. Zadaniem EkoFunduszu jest też ułatwienie transferu na polski rynek najlepszych technologii z krajów-donatorów, a także stymulowanie rozwoju polskiego przemysłu ochrony środowiska.

Jednym z priorytetowych zadań EkoFunduszu jest gospodarka odpadami i rekultywacja gleb zanieczyszczonych. Rodzaje realizowanych projektów:

- organizacja kompleksowych systemów zbierania, recyklingu i zagospodarowania odpadów komunalnych obsługujących 50 - 250 tys. mieszkańców;
- unieszkodliwianie odpadów niebezpiecznych;
- budowa instalacji do recyklingu odpadów komunalnych i niebezpiecznych;
- modernizacje technologii przemysłowych prowadzące do eliminacji powstawania odpadów niebezpiecznych (tzw. „czyste technologie”).

Wnioskodawcami mogą być jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorcy, a także instytucje charytatywne i wyznaniowe, społeczne organizacje ekologiczne, dyrekcje parków narodowych i krajobrazowych, placówki oświatowe, edukacyjne, placówki służby zdrowia oraz spółdzielnie mieszkaniowe.

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy

W ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego można dofinansować działania związane z promocją zrównoważonego rozwoju poprzez lepsze wykorzystanie i zarządzanie zasobami. W ramach Mechanizmów Finansowych mogą być realizowane projekty inwestycyjne na zagospodarowanie segregowanych odpadów. Beneficjentami mogą być wszystkie instytucje sektora publicznego i prywatnego oraz organizacje pozarządowe utworzone w prawny sposób w Polsce i działające w interesie publicznym.

Konkurs „Polska wolna od azbestu”

Konkurs jest organizowany przez Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych. Konkurs jest skierowany do wszystkich gmin i powiatów. Celem Konkursu jest wyłonienie i nagrodzenie gmin i powiatów, które wyróżniają się skutecznym i sprawnym działaniem w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. Nagrody pieniężne należy wykorzystać na:

- działania związane z realizacją inwestycji mających na celu usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych użyteczności publicznej,
- budowę i modernizację składowisk odpadów,
- likwidację oddziaływania azbestu i wyrobów zawierających azbest na zdrowie mieszkańców,
- akcje informacyjno – edukacyjne.

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich

W ramach PROW wyodrębniono oś priorytetową 2 „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”, w ramach której określono 3 działania mające związek z gospodarką odpadami.

W ramach Działania Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej, można dofinansować wytwarzanie produktów energetycznych z biomasy; Beneficjentem może być osoba fizyczna ubezpieczona na podstawie ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, jako rolnik, małżonek rolnika lub domownik.

W ramach Działania Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, można dofinansować wytwarzanie produktów energetycznych z biomasy; Beneficjentem może być osoba fizyczna lub osoba prawna, lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, która prowadzi (podejmuje) działalność jako mikroprzedsiębiorstwo zatrudniające poniżej 10 osób, i mające obrót nieprzekraczający równowartości w zł 2 mln euro. Działalność powinna być prowadzona w gminie wiejskiej albo w gminie wiejsko-miejskiej lubi miejskiej liczących poniżej 5 tys. mieszkańców lub na obszarach wiejskich pod warunkiem, iż obszary te nie należą do gmin wiejsko-miejskich lub miejskich liczących powyżej 20 tys. mieszkańców.

W ramach Działania Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej, można dofinansować, tworzenie systemów zbioru, segregacji, wywozu odpadów komunalnych oraz wytwarzanie lub dystrybucję energii ze źródeł odnawialnych, w szczególności wiatru, wody, energii geotermalnej, słońca, biogazu albo biomasy. Beneficjentem może być gmina lub inna jednostka organizacyjna, dla której organizatorem jest jst.

9. Analiza oddziaływania na środowisko

Analiza celów, kierunków i zadań ustanowionych w niniejszej aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla gminy Łubniany wykazała, że są one zgodne z celami strategicznymi wynikającymi z dokumentów wyższego szczebla oraz przyczyniają się do ich realizacji. Wskazane problemy związane z gospodarką odpadami na terenie gminy w większości przypadków znajdują rozwiązanie w ramach zaproponowanych w PGO zadań do realizacji. Sytuacja, w której PGO nie zostanie wdrożony, prowadzić będzie do nasilenia problemów związanych z ochroną środowiska.

Przeprowadzona analiza oraz wynikająca z niej ocena zapisów PGO pozwala na stwierdzenie, że ich realizacja spowoduje poprawę systemu gospodarki odpadami, a tym samym jakości środowiska. Równolegle wpłynie ona na ograniczanie zużywania zasobów środowiskowych, przy jednoczesnym zachowaniu warunków do harmonijnego wzrostu gospodarczego pozwalającego na pokrycie potrzeb gminy i jego mieszkańców. Ponadto, istotne są następujące fakty:

1. Dokument uwzględnia zapisy aktualizacji Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami, w którym przyjęte rozwiązania były poddane procedurze oceny oddziaływania na środowisko. W związku z tym, w niniejszym dokumencie określono konkretne kierunki działań mające na celu realizację poszczególnych zadań, z zachowaniem zgodności z dokumentami wyższego szczebla, a tym samym z rozwiązaniami których wpływ na środowisko został oceniony jako pozytywny.
2. PGO został dostosowany do przepisów, które zmieniły się od czasu uchwalenia poprzedniego dokumentu. Odnosi się on także częściowo do projektów nowych przepisów bądź tendencji zmian systemowych pojawiających się na szczeblu krajowym bądź europejskim.
3. Dokument odnosi się do zmiany uwarunkowań mających wpływ na gospodarkę odpadami w gminie Łubniany i jej najbliższej okolicy.
4. Dokument określa zadania konieczne do realizacji; wyraźniej także określa główne problemy środowiskowe i wskazuje na przyczynę ich występowania.

Niniejsza aktualizacja nie powoduje środowiskowych oddziaływań o znaczeniu transgranicznym. Z kolei kwestia oddziaływań skumulowanych w aspekcie objętym przedmiotowym opracowaniem jest adekwatna (uwzględniając skalę) do wyników procedury oceny oddziaływania na środowisko przeprowadzanej dla Wojewódzkiego Programu Ochrony Środowiska i Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami. Poprzez powiązanie z innymi dokumentami wyznaczającymi ramy dla realizacji późniejszych przedsięwzięć i z problemami dotyczącymi ochrony środowiska należy określić, iż realizacja zapisów przedmiotowego dokumentu nie spowoduje zwiększenia negatywnego wpływu na środowisko.

Intencją Urzędu Gminy w Łubniany oraz autorów opracowania jest rozwój systemu gospodarki odpadami w kierunku usprawnienia, z uwzględnieniem priorytetu ochrony środowiska i zasad dyscypliny finansów publicznych (w sposób adekwatny do możliwości budżetowych). Na szczeblu strategicznym, którego wyrazem jest opracowanie aktualizacji planu gospodarki odpadami, wytyczono ramy realizacji konkretnych przedsięwzięć w sposób uwzględniający zmiany systemowe w ochronie środowiska takie jak m.in.:

- integracja wszystkich aspektów środowiskowych,
- rozwój metod analitycznych opartych na analizie cyklu życia,
- rozwój odnawialnych źródeł energii w powiązaniu z gospodarką odpadami, ochroną powietrza i ochroną wód,
- zaostrzenie przepisów europejskich dotyczących zagospodarowania odpadów i mas ziemnych pochodzących z eksploatacji kopalin, zaostrzenie standardów jakości środowiska, ochrony gleby i ziemi, jakości środowiska miejskiego, efektywności energetycznej, odpowiedzialności producentów i podmiotów wprowadzających produkty na rynek.

Realizacja przyjętych w niniejszym dokumencie zadań:

- 1) powinna wyeliminować:
 - a) przenikanie odpadów do środowiska w sposób niekontrolowany (Urząd Gminy jako organ wykonawczy samorządu lokalnego odpowiedzialny za stan środowiska),
 - b) podrzucanie swoich odpadów do pojemników stanowiących wyposażenie innych nieruchomości,
 - c) podrzucanie odpadów innych niż komunalne do odpadów komunalnych,
 - d) porzucanie odpadów w miejscach do tego nie przeznaczonych na terenie innych nieruchomości (w tym: w lesie, parku, itp.),
- 2) zrealizuje zasadę „zanieczyszczający płaci”,
- 3) zwiększy możliwości odzysku odpadów surowcowych już u źródła,
- 4) spowoduje ograniczanie ilości odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do unieszkodliwienia poprzez składowanie,
- 5) przyczyni się do szeregu korzystnych efektów takich jak: zmniejszenie emisji zanieczyszczeń gazowych i bioaerozoli do powietrza atmosferycznego, ograniczenie odpadów kierowanych do składowania na składowisko,
- 6) polepszy stan zabezpieczenia środowiska przed zagrożeniem ze strony wytwarzanych i zagospodarowywanych odpadów,
- 7) podniesie stopień zabezpieczenia środowiska wodnego przed zanieczyszczeniem.

10. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Plan gospodarki odpadami jest jednym z podstawowych dokumentów strategicznych w dziedzinie gospodarki odpadami. Na szczeblu lokalnym jest on odzwierciedleniem Krajowego Planu Gospodarki Odpadami, mającym wdrożyć jego ustalenia na odpowiednio niższym poziomie. Dokumenty te aktualizuje się co 4 lata. Są one opracowywane na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Poprzedni Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Łubniany, obejmujący lata 2004-2007 wraz z perspektywą na lata 2008-2011, został uchwalony w 2005 r. Niniejsze opracowanie jest aktualizacją tego dokumentu. Celem niniejszej aktualizacji jest dostosowanie zapisów pierwotnego dokumentu do obecnych uwarunkowań oraz do faktycznego stanu zarządzania systemem ochrony środowiska i gospodarki odpadami.

Dokument został podzielony na poszczególne rozdziały, które kolejno przedstawiają:

- uwarunkowania gospodarki odpadami,
- analiza stanu gospodarki odpadami,
- prognoza zmian w zakresie gospodarki odpadami,
- cele, kierunki i proponowany system,
- monitorowanie realizacji planu,
- harmonogram rzeczowo – finansowy,
- źródła finansowania,
- analiza oddziaływania na środowisko,
- streszczenie w języku niespecjalistycznym.

Analiza stanu gospodarki odpadami pozwoliła zidentyfikować główne problemy tej dziedziny życia publicznego. Określono problemowe zagadnienia występujące na terenie gminy, których rozwiązanie jest kluczowe dla sprostania wymienionym wyzwaniom.

W odniesieniu do stwierdzonych problemów oraz nakreślonych prognoz, określono cele i kierunki działań krótkoterminowe na lata 2008 – 2011 oraz długoterminowe na okres do 2015 r. Obejmują one różne dziedziny, dla których określono cele krótko- i długookresowe. Dla całego systemu gospodarki odpadami (dla poszczególnych grup odpadów wyznaczono cele o większym stopniu szczegółowości) przedstawiają się one następująco:

Cel 1. Zabezpieczenie środowiska przed znacznym negatywnym oddziaływaniem systemu gospodarki odpadami

Miary:

- wyeliminowane ryzyko wystąpienia szkody w środowisku spowodowanej przez oddziaływanie zamkniętego składowiska odpadów
- wizja rozwoju systemu gospodarki odpadami oparta na zasadach zapewniających bezpieczeństwo dla środowiska

Cel 2. Efektywny system selektywnego zbierania oraz proekologicznego zagospodarowania odpadów

Miary:

- zmniejszenia ilości odpadów deponowanych na składowisku odpadów w Chróścicach o 20 %
- osiągnięcie ustawowych poziomów dotyczących zmniejszenia strumienia odpadów kierowanych do składowania, zwłaszcza odpadów komunalnych ulegających biodegradacji
- 100 % mieszkańców objętych systemem selektywnego odbierania posegregowanych odpadów

- rozwój systemu zbierania odpadów wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych: opakowaniowych, niebezpiecznych, frakcji ulegającej biodegradacji oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego

Cel 3. Sprawny system zarządzania gospodarką odpadami

Miary:

- wyegzekwowanie realizacji obowiązków dotyczących ewidencjonowania odpadów i odpowiedniej sprawozdawczości,
- coroczna kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od ich wytwórców oraz spełniania przez nich przepisów ustawowych i warunków decyzji zezwalających na prowadzenie działalności,
- 100% mieszkańców objętych odbiorem odpadów komunalnych.

Kierunki działań

1. Zwiększenie efektywności rozdziału strumienia odpadów i jego zagospodarowania u źródła.
2. Redukcja strumienia odpadów trafiających na składowisko, w szczególności frakcji ulegającej biodegradacji.
3. Wzmocnienie obecnego systemu zarządzania gospodarką odpadową.

Określone cele i kierunki działań pozwoliły zaprojektować kształt systemu gospodarki odpadami oraz realizację szeregu zadań wykonawczych, które szczegółowo przedstawiono w harmonogramie rzeczowo – finansowym. Przedstawiono również źródła finansowania tych przedsięwzięć oraz montaż finansowy głównych przedsięwzięć. W kontekście nadzoru nad wykonywaniem dokumentu przedstawiono działania związane z zarządzaniem gospodarką odpadami oraz monitoringiem realizacji zapisów dokumentu i skuteczności podejmowanych działań. Wskazano, że kluczowa w rozwoju i doskonaleniu systemu gospodarki odpadami jest rola administracji, zwłaszcza Urzędu Gminy Łubniany, który poprzez narzędzia prawne i organizacyjne ma wpływ na kształtowanie się systemu opartego o nowoczesne zasady gospodarki odpadami w dużych miastach.

Z zaproponowanych wariantów gospodarki odpadami komunalnymi wybrano jeden jako przewidywany do dalszej realizacji. Proponowany system zakłada wykorzystanie silnych stron województwa oraz stara się zintegrować politykę w zakresie gospodarowania odpadami z innymi dokumentami strategicznymi, w tym z koncepcją rozwoju zrównoważonego, rozwoju energetyki odnawialnej, wykorzystania potencjału przemysłowego regionu. Propozycja ta opiera się na następujących podstawowych elementach:

- powołaniu, wspólnie z innymi gminami, centralnego regionu gospodarki odpadami komunalnymi (RGOK) i prowadzeniu w nim efektywnego odbierania, zbierania i rozdziału strumienia odpadów na poszczególne frakcje (surowce wtórne, odpady ulegające biodegradacji, balast);
- w ramach RGOK: maksymalizacji odzysku energii poprzez produkcję paliwa alternatywnego i biogazu z konwersją do energii;
- odzysku energetycznym paliwa alternatywnego w instalacjach przygotowanych do korzystania z paliwa alternatywnego, mając na uwadze ich korzystne położenie.

Wariant ten przedstawia się następująco:

1. W regionie powinno być prowadzone intensywne selektywne zbieranie odpadów posegregowanych od mieszkańców i podmiotów gospodarczych (np. w podziale na tworzywa sztuczne, papier, szkło, bądź też ogólnie w podziale na odpady opakowaniowe i inne zmieszane), selektywne zbieranie odpadów opakowaniowych i niebezpiecznych oraz innych, oraz system odbioru odpadów zmieszanych obejmujący 100% mieszkańców. Dodatkowo przy punktach wytwarzania znacznych ilości odpadów ulegających biodegradacji

będzie prowadzone ich selektywne zbieranie. Na terenach niskiej zabudowy (peryferia miast, tereny wiejskie, osiedla domów jednorodzinnych) konieczny jest rozwój selektywnego zbierania odpadów, za pomocą systemu workowego bądź pojemników przystosowanych do zbierania odpadów segregowanych, natomiast na terenach zabudowy typowo miejskiej i wielorodzinnej – rozwój selektywnego zbierania metodą donoszenia do kontenerów lub pawilonów. Możliwym jest zastosowanie także innych systemów zbierania, zależnie od lokalnych uwarunkowań i posiadanych środków. Koniecznym jest rozwój metod zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji już u źródła poprzez wdrażanie do stosowania przez mieszkańców terenów zabudowy jednorodzinnej przydomowych kompostowników.

2. W ramach systemu RGOK funkcjonować będzie uruchomiona sortownia dla odpadów zebranych selektywnie oraz linia produkcji paliwa alternatywnego, którego „bazą” są zmieszane odpady komunalne. Istotą tego punktu (etapu) jest wydzielenie frakcji przeznaczonej do produkcji paliwa alternatywnego, frakcji do dalszej obróbki mechaniczno-biologicznej, odpadów nadających się do odzysku materiałowego oraz odpadów niebezpiecznych. Szczegółowe ustalenia techniczne i technologiczne powinny zostać opracowane w dokumentach projektowych i w studiach wykonalności.
3. Uruchomiona zostanie instalacja kompostowania odpadów ulegających biodegradacji zebranych selektywnie. Do kompostowni trafiałyby przede wszystkim odpady z utrzymania terenów zielonych oraz ogrodów, jednak zasadnym jest również zapewnienie możliwości kierowania do kompostowni odpadów ulegających biodegradacji wydzielonych selektywnie ze strumienia odpadów komunalnych wytwarzanych przez mieszkańców.
4. Prowadzone będą działania planistyczne w celu powstania regionalnej instalacji mechaniczno – biologicznego zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji w ramach Regionu Gospodarki Odpadami Komunalnymi. Ze względu na koszty środowiskowe i ekonomiczne prowadzenia instalacji, zasadność wykorzystywania odnawialnych źródeł energii oraz problemy z wykorzystaniem kompostu wytwarzanego z frakcji zmieszanych odpadów komunalnych ulegającej biodegradacji - rekomenduje się tworzenie instalacji fermentacji odpadów. Zapis ten nie wyklucza możliwości powstania kompostowni odpadów ulegających biodegradacji zebranych selektywnie lub wydzielonych ze strumienia zmieszanych odpadów komunalnych, w przypadkach uzasadnionych lokalną specyfiką (morfologią) odpadów i rachunkiem ekonomicznym. Oprócz frakcji wydzielonej z odpadów komunalnych w sortowniach, instalacja mogłaby być również zasilana odpadami z rolnictwa oraz innymi odpadami, których charakter uzasadnia ich zastosowanie w procesie fermentacji.
5. Istotnym elementem systemu funkcjonującego w ramach RGOK byłaby instalacja do produkcji paliwa alternatywnego, produkująca paliwo pod kątem jego odzysku energetycznego w cementowni, elektrowni lub w ciepłowniach komunalnych. Przygotowane paliwo alternatywne będzie kierowane do cementowni, elektrowni bądź ciepłowni komunalnych celem wykorzystania w procesie odzysku energetycznego.
6. Zasadnym jest wsparcie działań na rzecz uruchomienia punktu do demontażu odpadów wielkogabarytowych. Oprócz typowych odpadów tego typu, pochodzących ze źródeł komunalnych, ważnym elementem może być tu prowadzenie działalności w zakresie rozdrobnienia opon wielkogabarytowych poprzez ich cięcie do rozmiarów zbliżonych do opon, które są przetwarzane w procesie odzysku energetycznego przez cementownię.
7. Odpady niebezpieczne, które mieszkańcy uprzednio wyselekcjonują ze strumienia wytworzonych przez nich odpadów komunalnych, powinny być zbierane w oparciu o punkty gromadzenia odpadów niebezpiecznych, punkty sprzedaży wybranych produktów (leki, pestycydy, baterie i akumulatory). Dodatkowo firma zbierająca odpady komunalne powinna okresowo, z częstotliwością 2 razy do roku, dokonywać objazdowego zbierania (odbierania) odpadów po wcześniejszym zawiadomieniu mieszkańców (analogicznie można postąpić ze zbieraniem zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz odpadów wielkogabarytowych). Zasadnym jest, by objazdową zbiórkę odpadów niebezpiecznych wysegregowanych przez osoby fizyczne powiązywać z objazdową zbiórką odpadów wielkogabarytowych).

8. Odpady budowlane byłyby zbierane i odbierane do kontenerów a następnie kierowane do odzysku w instalacjach odzysku.

Dokonano również analizy celów, kierunków i zadań ustanowionych w dokumencie pod kątem oddziaływania na środowisko. Wykazała ona, że przewidywane rozwiązania są zgodne z celami strategicznymi wynikającymi z dokumentów wyższego szczebla oraz przyczyniają się do ich realizacji. Uznano, iż zidentyfikowane problemy środowiskowe na terenie miasta znajdują rozwiązanie w ramach zaproponowanych w PGO zadań do realizacji. Sytuacja, w której PGO nie zostanie wdrożony, prowadzić będzie do nasilenia problemów związanych z gospodarką odpadami i ochroną środowiska.

ZALĄCZNIK NR 1

Wykaz przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego prowadzony przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (stan na rok 2007)

Lp.	Firma	Oznaczenie siedziby organu zarządzającego
1.	Przedsiębiorstwo EL 12 Sp. z o.o.	Opole
2.	Zakład Obsługi i Remontu Sieci Ciepłowniczych TERMA	Opole
3.	P.P.U.H. Surowce Wtórne Kowalski Dariusz, Masicki Aleksander, „KO-MA” Sp.J.	Opole
4.	Odnowa Sp. z o.o.	Opole
5.	Zakład Usług Informatycznych INFRA Sp. z o.o.	Opole
6.	Przedsiębiorstwo ekologiczne INTEREKO Sp. z o.o.	Opole
7.	Remondis Opole Sp. z o.o.	Opole
8.	C&CS	Opole
9.	EKOBAU Sp. z o.o.	Opole
10.	FAXON SERVICE Sp. J. P. Piaseczny, J. Tatys	Opole
11.	ATEL ELEKTRONICS Radosław Atlas	Opole
12.	SELT SUN PROTECTION SYSTEMS Tadeusz Selzer	Opole
13.	Przedsiębiorstwo Usługowo – Handlowe OPKOM Sp. z o.o.	Opole
14.	Hurt-Detal ANGERMAN S.J.	Opole
15.	Firma Handlowo – Usługowa SUTRONIX Irena Sułot	Opole
16.	MEBLOMAG Leszek Kurzawski	Opole
17.	Multifarm Sp. z o.o.	Opole
18.	FLOTA Sp. z o.o.	Opole
19.	Zakład Elektronicznej Mechaniki Obliczeniowej w Opolu Przedsiębiorstwo Informatyczne Sp. z o.o.	Opole
20.	Przedsiębiorstwo Informatyczne SOFTART Sp. z o.o.	Opole
21.	Blue Soft Jerzy Spólnicki, Łukasz Matura Sp. J.	Opole
22.	PU-H NIPS Sp. z o.o.	Opole
23.	PH-U ZURT I. Dulas, J.Spyra, R. Holinka, D.Trepka	Opole
24.	Zakład Usług Telewizyjnych Jan Hadamik	Opole
25.	Multi-Elektronik Jan Dulas, Małgorzata Dulas – Woźniak S.C.	Opole
26.	AR-WAL Jacek Czok, Artur Czok	Opole
27.	MITRONIC Sp. z o.o.	Opole
28.	GRUNER-SERVICE Sp. C. Mariola Gruner-Gołąb, Dariusz Gruner, Tomasz Gruner	Opole
29.	TRIDEX K.Olszański, A.Płuska, J.Wełk, J.Wieczorek S.J.	Opole

30.	SECCO Edward Magott	Opole
31.	P.P.H.U.SEGAL Sebastian Waindzych	Opole
32.	ATOMSYSTEM S.C. Elżbieta Szczepańska, Arkadiusz Bis	Opole
33.	EKO-KORAL Sp. z o.o.	Opole
34.	PP-H B-KRANG	Opole
35.	ARTIM Sp. z o.o.	Opole